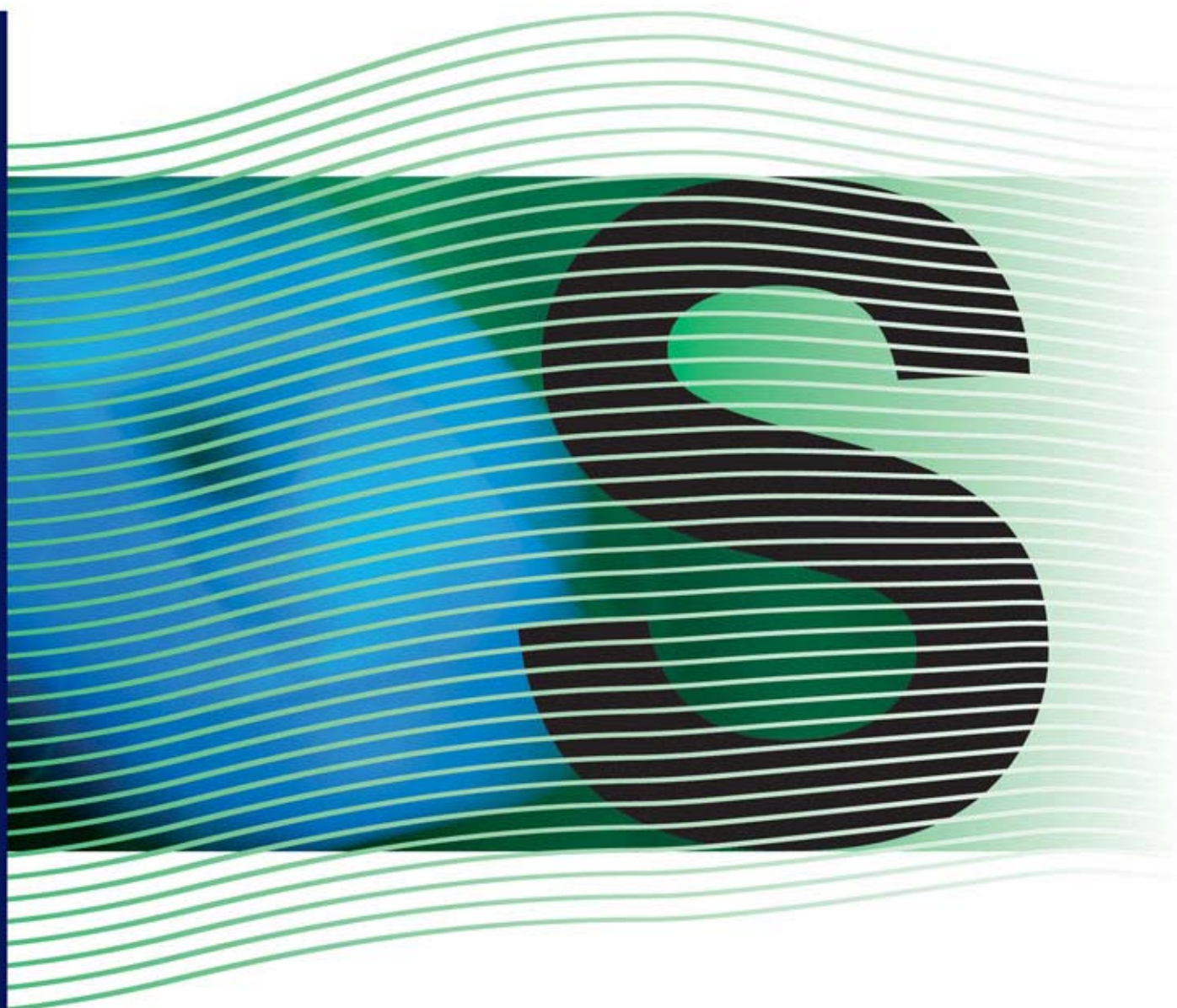

Quicksan Clubcircuit Rotterdam

Quicksan Clubcircuit Rotterdam

drs. C. de Vries, drs. M. Epskamp, drs. A. Reijnen, drs. M. Heessels

Centrum voor Onderzoek en Statistiek (COS)
september 2010

In opdracht van Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur

© Centrum voor Onderzoek en Statistiek (COS)

Auteurs: drs. C. de Vries, drs. M. Epskamp, drs. A. Reijnen, drs. M. Heessels

Project: 10-3327

Prijs: € 10,-

Adres: Blaak 34, 3011 TA Rotterdam

Postbus 21323, 3001 AH Rotterdam

Telefoon: (010) 267 15 00

Telefax:(010) 267 15 01

E-mail: infocos@sdr.rotterdam.nl

Website: www.cos.rotterdam.nl

INHOUD

Samenvatting en conclusies	5
1 Inleiding	9
1.1 Doel en opzet van het onderzoek	9
1.2 Internetenquête	9
1.3 Groepsgesprekken	10
1.4 Leeswijzer	10
2 Resultaten internetenquête	11
2.1 Belangrijkste activiteiten in het weekend	11
2.2 Uitgaansactiviteiten	12
2.3 Clubbezoek in Rotterdam	15
2.4 Samenhang tussen bezoek aan verschillende clubs	22
2.5 Bezoek aan gesubsidieerde en niet gesubsidieerde clubs	24
2.6 Clubbezoek in samenhang met afkeer van andere clubs	25
2.7 Onderscheid tussen twee groepen clubs	27
2.8 Programma	28
2.9 Bezoek aan andere uitgaansgelegenheden in Rotterdam	29
2.10 Bezoek aan undergroundfeesten in Rotterdam	30
2.11 Uitgaan buiten Rotterdam	30
2.12 Undergroundfeesten, in en buiten Rotterdam	32
3 Uitkomsten groepsgesprekken	33
3.1 Associaties met de term 'uitgaan'	33
3.2 Bekendheid van uitgaansgelegenheden	33
3.3 Typering van uitgaansgelegenheden	34
3.4 Uitgaansgedrag	36
3.5 Bepalende factoren voor de keuze voor een uitgaansgelegenheid	36
3.6 Wat men anders zou willen zien	37
Bijlagen	39

Samenvatting en conclusies

Uitgaan

Voor 28 procent van alle 16 tot en met 40 jarige Rotterdammers behoort uitgaan tot de drie belangrijkste activiteiten in het weekend. Rotterdammers in deze leeftijdsgroep verstaan onder uitgaan veel meer dan alleen clubbezoek. Het gaat ook om bezoek aan cafés, festivals en concerten en vele beschouwen bijvoorbeeld een bioscoopbezoek ook als uitgaan.

Algemene cijfers over uitgaan

Van alle 16 tot en met 40 jarige Rotterdammers bezoekt 91 procent wel eens een danceclub, disco, café, kroeg, grandcafé, muziekconcert of muziekfestival. Deze groep bezoekers wordt in het onderzoek omschreven als *uitgaanders*.

56 procent van de 16 tot en met 40 jarige Rotterdammers bezoekt *minstens eens per maand* een danceclub/disco, café/kroeg/grandcafé, of muziekconcert/muziekfestival. Dit percentage *frequente uitgaanders* is groter onder hoger opgeleiden, creatieven, personen van westerse afkomst, mannen en 26 tot en met 30 jarigen.

Van alle 16 tot en met 40 jarige Rotterdammers bezoekt 60 procent wel eens een danceclub of disco, 82 procent wel eens een kroeg, café of grandcafé en 72 procent wel eens een muziekfestival of muziekconcert. Danceclubs/disco's zijn vooral populair onder 16 tot en met 25 jarigen. Hoger opgeleiden bezoeken relatief veel cafés/kroegen/grandcafés. Creatieven bezoeken relatief veel muziekconcerten/muziekfestivals.

Bekendheid van clubs en clubbezoek

In het onderzoek is specifiek gefocust op 22 Rotterdamse clubs (geselecteerd door de opdrachtgever). In de tabel op de volgende bladzijde is te zien welk percentage van de *uitgaanders* deze clubs kent en bezoekt.

Voor de uitgaanders zijn de Baja Beach Club, Off_Corso, Grote Skihut en Hollywood Music Hall, Maassilo, Rotown en WATT de bekendste clubs.

De clubs met het grootste aandeel bezoekers onder uitgaanders zijn Rotown, Off_Corso, WATT, Maassilo, Vibes, Thalia Lounge, Club Vie, Baja Beach Club en Grote Skihut. 69 procent van de uitgaanders bezoekt minstens één van de 22 clubs en 53 procent bezoekt er minstens twee.

Tabel: Bekendheid en bezoek van 22 Rotterdamse clubs

	van gehoord	bezoekt wel eens
Baja Beach Club	94	10
Off_Corso	92	35
Grote Skihut	87	10
Hollywood Music Hall	87	7
Maassilo	86	20
Rotown	83	43
WATT	81	28
Club Vie	73	13
Thalia Lounge	72	15
Outland	66	6
Gay Palace	60	5
Vibes	57	19
Catwalk	43	8
Baroeg	43	5
Exit	33	8
Factory 010	29	5
WORM	28	5
Urban Culture Podium (Nieuwe Oogst)	22	1
Dado	22	3
Club The Revolution	21	1
De Player	13	1
Bluessociëteit l'Esprit	13	1

Samenhang tussen clubbezoek

In het algemeen is er een positieve samenhang tussen clubbezoek: uitgaanders die club A bezoeken, zijn bovengemiddeld vertegenwoordigd bij veel andere clubs. Er is geen harde scheiding tussen bezoek aan gesubsidieerde en niet-gesubsidieerde clubs: 54 procent van de uitgaanders die minstens één van de 22 clubs bezoeken, bezoekt zowel gesubsidieerde als niet-gesubsidieerde clubs. Onder creatieven, hoger opgeleiden en 26 tot en met 30 jarigen is het aandeel dat zowel gesubsidieerde als niet-gesubsidieerde clubs bezoekt nog groter.

Uit het onderzoek komt wel een beperkte mate van scheiding naar voren tussen podia (Rotown, WATT, WORM, Baroeg, Exit) en een aantal andere (dance)clubs (Grote Skihut, Hollywood Music Hall, Baja Beach Club, Outland, Club Vie, Thalia Lounge). Tussen deze groepen van clubs bestaat wel overlap in bezoekers, maar de overlap is naar verhouding kleiner dan tussen andere clubs. Bovendien willen relatief veel uitgaanders die clubs uit de eerste groep bezoeken, absoluut niet naar de tweede groep clubs (andersom is dit veel minder het geval).

De geringe mate van overlap tussen de twee groepen hangt hoogstwaarschijnlijk samen met muziek (dj's bij de danceclubs, bands bij de podia). Andere verklarende factoren zijn leeftijd (vooral Grote Skihut en Hollywood Music Hall hebben veel jonge bezoekers) en opleidingsniveau (de clubs rond de Binnenweg trekken meer hoger opgeleiden).

Uitgaansgedrag

Hoger opgeleide uitgaanders zijn sterk vertegenwoordigd bij uitgaansgelegenheden op en rond de Nieuwe Binnenweg (zoals Rotown en Vibes). Voor hoger opgeleide creatieven geldt dit nog meer.

Uit dit onderzoek blijkt geen duidelijke uitgaansvoorkeur voor niet-hoger opgeleide uitgaanders. Sommigen gaan naar clubs met dj's, anderen geven de voorkeur aan podia en weer anderen bezoeken beide.

Wensen en voorkeuren

Bij de keuze voor een uitgaansgelegenheid wordt vooral gekeken naar muziekstijl, sfeer, publiek, openingstijden en prijzen. Hoger opgeleiden zijn in het algemeen kieskeuriger als het gaat om de keuze van uitgaansgelegenheden dan niet hoger opgeleiden. Vooral onder hoger opgeleiden overheerst de voorkeur voor uitgaansgelegenheden waar het publiek hetzelfde opleidingsniveau en dezelfde leeftijd en lifestyle heeft als zichzelf.

Undergroundfeesten

10 procent van de uitgaanders bezoekt wel eens een 'undergroundfeest' (bijvoorbeeld een krakersfeest of een illegale houseparty) in en/of buiten Rotterdam. Verreweg de meeste uitgaanders die undergroundfeesten bezoeken, bezoeken ook (veel) Rotterdamse clubs. Undergroundfeesten moeten dus gezien worden als aanvulling op – niet als concurrentie voor – het clubcircuit. Veel bezoekers van undergroundfeesten zijn hoger opgeleide creatieven.

Uitgaan buiten Rotterdam

De helft van de uitgaanders bezoekt wel eens uitgaansgelegenheden buiten Rotterdam. Deze uitgaanders zijn over het algemeen bovengemiddeld vertegenwoordigd in het Rotterdamse clubcircuit. Voor uitgaan buiten Rotterdam geldt dus, net als voor bezoek aan undergroundfeesten, dat het voornamelijk aanvullend is op bezoek aan Rotterdamse clubs.

Een derde van de uitgaanders die wel eens uitgaansgelegenheden of undergroundfeesten buiten Rotterdam bezoeken (een zesde van *alle* uitgaanders) gaat buiten Rotterdam uit (mede) omdat zij vinden dat er buiten Rotterdam leukere uitgaansgelegenheden of feesten zijn, omdat zij vinden dat er te weinig leuke uitgaansgelegenheden of feesten in Rotterdam zijn, of omdat zij uitgaan in Rotterdam onveilig vinden.

1 Inleiding

Het Rotterdamse gemeentebestuur heeft in het voorjaar van 2010 advies gevraagd aan de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur (RRKC) met betrekking tot de uitgaanssector in den brede en de sector van danceclubs in het bijzonder. Naar aanleiding hiervan heeft de RRKC het Centrum voor Onderzoek en Statistiek (COS) gevraagd onderzoek te doen naar het uitgaansgedrag van Rotterdammers.

1.1 Doel en opzet van het onderzoek

Het doel van het onderzoek is om een schets te geven van het uitgaansgedrag in den brede en het clubbezoek in het bijzonder van Rotterdammers tussen de 16 en 40 jaar¹. Ook moet een profiel worden geschetst van de bezoekers aan diverse clubs in Rotterdam. Achterliggende vraag is in hoeverre “hoger opgeleide creatievelingen” in het Rotterdamse clubcircuit aan hun trekken komen. Tevens moet duidelijk worden in hoeverre gesubsidieerde en niet-gesubsidieerde clubs hetzelfde publiek trekken of juist “gescheiden circuits” zijn.

Het onderzoek bestaat uit een internetenquête en drie groepsgesprekken. Deze beide methoden worden in de volgende paragrafen besproken.

1.2 Internetenquête

Met een internetenquête is kwantitatieve informatie verzameld over het uitgaansgedrag van Rotterdammers van 16 tot en met 40 jaar. De enquête is uitgezet onder 3.539 Rotterdammers van 16 tot en met 40 jaar die lid zijn van het Digitaal Stadspanel Rotterdam van het COS. Dit panel bestaat uit personen die eerder COS-enquêtes hebben ingevuld en daarin positief hebben geantwoord op de vraag of het COS hen vaker voor onderzoek mag benaderen.

De vragenlijst voor de enquête is opgenomen in bijlage II. De vragenlijst bevat een aantal specifieke vragen over 22 Rotterdamse clubs (zie vraag 6). De selectie van deze clubs is gemaakt door de opdrachtgever.

De vragenlijst kon worden ingevuld in de periode van 6 tot en met 25 augustus 2010. 1.232 panelleden hebben de enquête volledig ingevuld en 55 panelleden hebben de enquête deels ingevuld. 81 andere panelleden die de enquête (deels) hebben ingevuld zijn buiten beschouwing gelaten, omdat zij bij de eerste vragen naar leeftijd en woonplaats gestopt zijn met invullen, niet in Rotterdam bleken te wonen, of niet in de leeftijdsgroep 16 tot en met 40 jaar bleken te vallen.

In verhouding tot de populatie van 16 tot en met 40 jarige Rotterdammers bevinden zich onder de respondenten relatief veel hoger opgeleiden en relatief weinig personen jonger dan 26 jaar. Om hiervoor te corrigeren zijn de enquêteresultaten gewogen naar leeftijd en opleidingsniveau.

¹ Oorspronkelijk was de opzet om alleen onderzoek te doen onder Rotterdammers van 18 tot en met 35 jaar. Voor de internetenquête zijn alle panelleden van 16 jaar tot en met 40 jaar uitgenodigd, om de kans op voldoende respondenten te vergroten. In overleg met de opdrachtgever is besloten alle respondenten van 16 tot en met 40 jaar mee te nemen in de analyse. Waar 36 tot en met 40 jarigen duidelijk afwijken van de jongere groep is dit aangegeven in het rapport. De groep respondenten van 16 en 17 jaar is te klein in aantal om er specifieke uitspraken over te kunnen doen.

Desondanks moet bij de interpretatie van de resultaten rekening worden gehouden met betrouwbaarheidsmarges.

1.3 Groepsgesprekken

In de enquête is de respondenten gevraagd of zij aan de groepsgesprekken wilden meedoen. Uit de respondenten die dit wilden zijn de gespreksdeelnemers geselecteerd. De drie groepsgesprekken zijn gehouden met respectievelijk elf niet-creatieve personen, negen creatieve personen met een afgeronde HBO of WO opleiding en vijf creatieve personen met een opleidingsniveau tot en met MBO niveau.

Omdat het moeilijk bleek, voldoende deelnemers te vinden voor de laatstgenoemde groep, is langs verschillende wegen getracht, extra deelnemers te werven voor dit groepsgesprek: briefjes op prikborden in scholen en de Centrale Bibliotheek, een bericht op het intranet van het Grafisch Lyceum Rotterdam, een tweet (Twitterbericht) namens het Grafisch Lyceum Rotterdam, een rechtstreekse mail aan de studenten van de Popacademie Rotterdam door hun opleidingshoofd en een oproep op een Hyvespagina met als thema “uitgaan in Rotterdam”.

Met creatieve personen wordt in dit verband bedoeld: personen werkzaam in een creatief beroep, personen met een afgeronde creatieve opleiding of personen die een creatieve opleiding volgen. Zie de definitie van creatieven in bijlage I.

De groepsgesprekken duurden elk twee uur en zijn gevoerd aan de hand van een lijst met gesprekspunten. De gesprekken hebben kwalitatieve informatie opgeleverd over onder meer de manier waarop tegen verschillende uitgaansgelegenheden wordt aangekeken, het “slag mensen” dat deze uitgaansgelegenheden wel of juist niet bezoekt, redenen om bepaalde uitgaansgelegenheden wel of niet te bezoeken en sterke en zwakke punten van het Rotterdamse uitgaansleven. Met toestemming van de gespreksdeelnemers heeft de opdrachtgever de gesprekken in een andere ruimte gevolgd via een gesloten videocircuit. Iedere gespreksdeelnemer heeft als dank voor zijn of haar deelname een Irscheque ter waarde van 25 euro ontvangen.

1.4 Leeswijzer

De uitkomsten van de enquête en de groepsgesprekken worden behandeld in respectievelijk hoofdstuk 2 en 3. De tabellen in hoofdstuk 2 bevatten percentages. In de tabellen zijn de procenttekens weggelaten omwille van de leesbaarheid.

In dit rapport worden soms begrippen gebruikt die een nadere toelichting behoeven, bijvoorbeeld ‘creatief’, ‘hoger opgeleid’ en ‘uitgaander’. De definities van deze begrippen zijn opgenomen in bijlage I.

Ten slotte merken we, voor de duidelijkheid, nog eens op dat het in dit onderzoek alleen gaat om *Rotterdammers* en alleen om personen van *16 tot en met 40 jaar*. Tabellen over bijvoorbeeld bezoekers van clubs hebben dus alleen betrekking op deze personen.

2 Resultaten internetenquête

2.1 Belangrijkste activiteiten in het weekend

Voor 28 procent van de Rotterdammers van 16 tot en met 40 jaar behoort uitgaan tot de drie belangrijkste activiteiten in het weekend. Uitgaan komt op de vierde plaats, na tijd doorbrengen met vrienden of familie, uitslapen/uitrusten en het huishouden doen.

*Tabel 2.1 Wat zijn voor jou de drie belangrijkste activiteiten in het weekend?
(maximaal drie antwoorden mogelijk)*

Tijd doorbrengen met vrienden of familie	68
Uitslapen/uitrusten	49
Het huishouden doen	30
Uitgaan	28
Winkelen	23
Werken of studeren	23
Sporten	21
Hobby's uitoefenen	19
Televisie kijken	14
Lezen	9
Een kerk of moskee bezoeken	7
Vrijwilligerswerk doen	2
Iets anders	5
Totaal	100

In de volgende tabel is voor verschillende subgroepen het aandeel personen weergegeven voor wie uitgaan tot de drie belangrijkste activiteiten in het weekend behoort.

Uitgaan blijkt vooral voor creatieven belangrijk. Het belang van uitgaan neemt duidelijk af naarmate de leeftijd van veertig jaar nadert. Verder hechten vooral mannen, personen van westerse afkomst, hoger opgeleiden en mensen met betaald werk belang aan uitgaan.

Tabel 2.2 Aandeel personen voor wie uitgaan tot de drie belangrijkste activiteiten in het weekend behoort, per subgroep

Man	30
Vrouw	26
16-25 jaar	30
26-30 jaar	29
31-35 jaar	28
36-40 jaar	22
Westers	30
Niet-westers	20
Niet hoger opgeleid	26
Hoger opgeleid	30
Niet creatief	25
Wel creatief	37
Betaald werk	29
Geen betaald werk	22
Totaal	28

2.2 Uitgaansactiviteiten

Tabel 2.3 toont van verschillende uitgaansactiviteiten de frequentie waarmee Rotterdammers van 16 tot en met 40 jaar deze activiteiten ondernemen. Drie van deze activiteiten zijn verderop gebruikt om de groep 'uitgaanders' te definiëren, waarop in het grootste deel van de enquête is gefocust. Het gaat om bezoek aan danceclubs/disco's, kroegen/café's/grandcafés en muziekfestivals/muziekconcerten. 60 procent van de 16 tot en met 40 jarige Rotterdammers bezoekt wel eens een danceclub of disco en 17 procent doet dit minstens één keer per maand. Kroegen/café's/grandcafés worden door 82 procent van de 16 tot en met 40 jarige Rotterdammers wel eens bezocht en door 50 procent maandelijks of vaker bezocht. 72 procent van de Rotterdammers in de leeftijd van 16 tot en met 40 bezoekt wel eens een muziekfestival of muziekconcert en 11 procent doet dit maandelijks of vaker.

De drie genoemde activiteiten zijn zeker niet de enige uitgaansactiviteiten die worden ondernomen. 95 procent van de Rotterdammers van 16 tot en met 40 jaar gaat wel eens uit eten, 90 procent bezoekt wel eens een bioscoop of filmhuis, 89 procent winkelt voor het plezier en 83 procent organiseert of gaat naar thuisfeesten met vrienden. Uitgaansactiviteiten die door een kleiner deel van de 16 tot en met 40 jarige Rotterdammers worden gedaan zijn attractiebezoek (66 procent), museabezoek (59 procent), bezoek aan dans- of toneelvoorstellingen (52 procent) en bezoek aan sportwedstrijden of sportevenementen (46 procent).

Tabel 2.3 Hoe vaak doe je de volgende activiteiten? (doordeweeks en/of in het weekend)

	Nooit	Minder dan 1 keer per maand	1 tot 3 keer per maand	Minstens 4 keer per maand	Totaal
Uit eten gaan	5	43	44	8	100
Bioscoop of filmhuis bezoeken	10	63	23	4	100
Winkelen voor het plezier / funshoppen	11	32	42	15	100
Thuisfeesten met vrienden bezoeken of organiseren	17	49	28	5	100
Cafés, kroegen, grand cafés en dergelijke bezoeken	18	31	32	18	100
Muziekconcerten of muziekfestivals bezoeken	28	61	10	1	100
Attracties als kermissen, pretparken en dergelijke bezoeken	34	62	3	1	100
Danceclubs, disco's en dergelijke bezoeken	40	43	15	2	100
Musea bezoeken	41	52	7	0	100
Dans- of toneelvoorstellingen bezoeken	48	47	5	0	100
Sportwedstrijden of sportevenementen bezoeken	54	35	9	3	100

In de volgende tabel wordt nader ingegaan op danceclubs, disco's, cafés, kroegen, grandcafés, muziekconcerten en muziekfestivals. 56 procent van alle Rotterdammers van 16 tot en met 40 jaar bezoekt minstens één keer per maand een danceclub/disco, een café/kroeg/grandcafé en/of een muziekconcert/muziekfestival. Deze personen worden in dit rapport omschreven als *frequente* uitgaanders. Het percentage frequente uitgaanders is het grootst onder hoger opgeleiden (66 procent), creatieven (64 procent), personen van westerse afkomst (63 procent), mannen (62 procent) en 26 tot en met 30 jarigen (62 procent). Het percentage is het kleinst onder personen van niet-westerse afkomst (33 procent), 36 tot en met 40 jarigen (44 procent) en personen zonder betaald werk (45 procent).

Het aandeel maandelijkse bezoekers van danceclubs/disco's is het grootst onder 16 tot en met 25 jarigen, het aandeel maandelijkse bezoekers van cafés/kroegen/grandcafés is het grootst onder hoger opgeleiden en aandeel maandelijkse bezoekers van muziekconcerten/muziekfestivals is het grootst onder creatieven.

Hoger opgeleiden zijn niet bovengemiddeld vertegenwoordigd onder de maandelijkse bezoekers van danceclubs/disco's. Ook het aandeel creatieven dat maandelijks een danceclub of disco bezoekt is niet opvallend groot (20 procent, versus 17 procent voor alle 16 tot en met 40 jarige Rotterdammers). Verondersteld kan dus worden dat danceclubs/disco's niet van opvallend groot belang zijn om hoger opgeleiden en creatieven te verleiden tot uitgaan in Rotterdam. De percentages doen vermoeden dat "clubs" met een café of podiumfunctie voor deze groepen van groter belang zijn.

Tabel 2.4 Aandeel Rotterdammers van 16 tot en met 40 jaar dat minstens één keer per maand danceclubs, disco's, cafés, kroegen, grandcafés, muziekconcerten of muziekfestivals bezoekt, per subgroep

	Danceclubs, disco's	Cafés, kroegen, grand cafés	Muziekconcerten, muziekfestivals	Minstens één van de drie
Man	18	57	13	62
Vrouw	16	47	9	52
16-25 jaar	25	52	10	59
26-30 jaar	17	58	12	62
31-35 jaar	11	49	11	55
36-40 jaar	7	40	11	44
Westers	17	58	12	63
Niet-westers	16	23	5	33
Niet hoger opgeleid	18	43	11	50
Hoger opgeleid	16	64	11	66
Niet creatief	16	48	9	53
Wel creatief	20	59	18	64
Betaald werk	17	53	11	58
Geen betaald werk	15	39	8	45
Totaal	17	51	11	56

Van alle Rotterdammers van 16 tot en met 40 jaar bezoekt 9 procent nooit een van de volgende gelegenheden: danceclub, disco, café, kroeg, grandcafé, muziekconcert of muziekfestival. Van deze personen is in de volgende tabel weergegeven waarom zij dit niet doen. "Ik houd er niet van" is verreweg de meest genoemde reden. 57 procent van de niet-bezoekers geeft (onder meer) deze reden op. Degenen die een andere reden hebben genoemd, stellen in sommige gevallen dat zij uitgaan naar danceclubs, kroegen en dergelijke niet kunnen rijmen met hun (christelijke of islamitische) geloof. Een enkeling heeft moeite om het te combineren met gezin of werk.

Tabel 2.5 Je hebt aangegeven dat je nooit naar danceclubs, disco's, kroegen, cafés, muziekconcerten of muziekfestivals gaat. Waarom niet? (Meer antwoorden mogelijk)

Ik houd er niet van	57
Ik heb er geen tijd voor	19
Ik vind het te duur	18
Ik vind het niet veilig	15
Ik ken niemand om dit mee te doen	14
Ik ken geen leuke disco's, kroegen, festivals en dergelijke	5
Andere reden	17
Ik weet het niet	5
Totaal	100

In het vervolg van dit rapport wordt verder ingegaan op clubbezoek. Daarom is het goed om hier op te merken dat clubs zoals tot nu toe gedefinieerd ('danceclubs, disco's') niet helemaal de lading dekken van de afzonderlijke clubs die vanaf de volgende paragraaf worden besproken. In paragraaf 2.3 en verder gaat het namelijk ook om podia. Daarnaast is in het specifieke geval van Rotown sprake van een caféfunctie.

2.3 Clubbezoek in Rotterdam

Tabel 2.6 laat voor 22 clubs in Rotterdam zien welk deel van de uitgaanders deze uitgaansgelegenheden kent en bezoekt. 69 procent van de uitgaanders bezoekt minstens een van genoemde clubs en 53 procent bezoekt er minstens twee. Gemiddeld bezoeken de uitgaanders 2,5 clubs per persoon.

De bekendste clubs zijn de Baja Beach Club (94 procent van de uitgaanders kent deze club), Off_Corso (92 procent), Grote Skihut (87 procent) en Hollywood Music Hall (87 procent). Het minst bekend zijn Bluessociëteit l'Esprit (13 procent), De Player (13 procent), Club The Revolution (21 procent), Dado (22 procent) en Urban Culture Podium (22 procent).

De clubs met het grootste aandeel bezoekers zijn Rotown (43 procent van de uitgaanders bezoekt deze club), Off_Corso (36 procent), WATT (28 procent), Maassilo (19 procent), Vibes (19 procent), Thalia Lounge (15 procent), Club Vie (13 procent), Baja Beach Club (10 procent) en Grote Skihut (10 procent). Het aandeel bezoekers is het kleinst (afgerond 1 procent) bij Bluessociëteit l'Esprit, Club The Revolution, De Player en Urban Culture Podium. Rotown wordt door 16 procent van de uitgaanders minimaal eens per twee maanden bezocht. Bij de andere clubs is dit percentage 6 procent of lager.

Van drie clubs zeggen opvallend veel uitgaanders dat ze deze wel kennen, maar dat ze er nooit komen en er ook absoluut niet willen komen. Het gaat om Baja Beach Club (31 procent), Grote Skihut (31 procent) en Hollywood Music Hall (30 procent). Bij de andere clubs is dit percentage 14 procent of lager.

Tabel 2.6 Ken je en bezoek je de onderstaande uitgaansgelegenheden wel eens? (Eén antwoord per uitgaansgelegenheid, alleen gepercenteerd over uitgaanders)

	Ken ik niet	Ken ik wel, maar bezoek ik nooit	Ken ik wel, bezoek ik nooit en wil ik ook absoluut niet heen	Bezoek ik minder vaak dan 1 keer per 2 maanden	Bezoek ik minstens 1 keer per 2 maanden	Totaal
Baja Beach Club	6	54	31	9	1	100
Off_Corso	8	51	5	30	5	100
Grote Skihut	13	46	31	8	2	100
Hollywood Music Hall	13	50	30	6	1	100
Maassilo	14	61	6	18	2	100
Rotown	17	38	2	27	16	100
WATT	19	51	2	22	6	100
Club Vie	27	53	7	11	2	100
Thalia Lounge	28	51	7	12	3	100
Outland	34	47	13	6	0	100
Gay Palace	40	40	14	5	0	100
Vibes	43	36	3	16	3	100
Catwalk	57	32	4	6	2	100
Baroeg	57	33	5	4	1	100
Exit	67	24	2	6	2	100
Factory 010	71	23	1	4	1	100
WORM	72	21	2	3	2	100
Urban Culture Podium (Nieuwe Oogst)	78	18	4	1	0	100
Dado	78	17	2	2	1	100
Club The Revolution	79	17	3	1	0	100
De Player	87	11	1	1	0	100
Bluessociëteit l'Esprit	87	11	2	1	0	100

Tabel 2.7 toont per uitgaansgelegenheid het aandeel bezoekers onder verschillende subgroepen van uitgaanders. Met kleuren zijn opvallende percentages aangegeven. Een geel percentage is minstens anderhalf keer zo groot als het totaalpercentage van de club in de rechterkolom. Een blauw percentage is minstens anderhalf keer zo klein als het totaalpercentage van de club in de rechterkolom. Bijvoorbeeld: Baroeg wordt in totaal door 5 procent van de uitgaanders bezocht (zie rechterkolom). In verhouding tot die 5 procent bezoekt van de mannelijke uitgaanders een opvallend groot en van de vrouwelijke uitgaanders een opvallend klein aandeel de club (respectievelijk 9 procent en 3 procent).

Tabel 2.7 Aandeel uitgaanders dat onderstaande uitgaansgelegenheden bezoekt, per subgroep

	Man	Vrouw	16-25 jaar	26-30 jaar	31-35 jaar	36-40 jaar	Westers	Niet-westers	Niet hoger opgeleid	Hoger opgeleid	Niet creatief	Wel creatief	Betaald werk	Geen betaald werk	Totaal
Rotown	44	42	41	48	49	34	48	23	35	55	37	60	45	28	43
Off_Corso	38	34	42	38	32	24	35	35	34	38	33	43	36	35	36
WATT	27	29	30	34	28	18	30	20	25	32	24	39	29	23	28
Maassilo	20	19	29	17	15	8	18	23	20	18	17	25	19	21	19
Vibes	19	18	16	26	22	12	20	13	13	28	17	23	20	10	19
Thalia Lounge	14	15	17	15	15	9	11	31	16	13	16	10	14	17	15
Club Vie	13	14	17	13	13	5	13	17	13	14	14	11	13	16	13
Grote Skihut	11	9	16	6	6	4	10	9	12	5	10	7	9	16	10
Baja Beach Club	10	9	10	9	10	8	10	10	10	9	9	10	10	9	10
Catwalk	9	7	9	9	8	4	8	5	7	9	7	9	8	8	8
Exit	9	6	6	8	10	6	8	1	7	7	5	16	7	6	7
Hollywood Music Hall	8	6	14	2	4	2	7	5	9	3	6	8	5	18	7
Outland	7	5	10	5	4	1	5	10	8	3	6	6	6	9	6
Gay Palace	8	4	4	6	7	6	6	4	6	5	4	12	6	3	6
Baroeg	9	3	5	7	4	5	6	3	5	6	5	7	5	8	5
WORM	7	4	2	7	9	6	6	2	3	8	3	13	6	2	5
Factory 010	6	4	6	6	3	2	5	4	4	5	5	5	4	9	5
Dado	3	4	4	4	4	2	3	7	3	4	3	6	4	4	4
Urban Culture Podium	1	1	0	1	2	1	1	1	1	1	1	2	1	0	1
Club The Revolution	1	1	0	0	3	1	1	0	1	1	1	1	1	0	1
De Player	2	0	0	1	1	1	1	0	1	1	0	3	1	2	1
Bluessociëteit l'Esprit	1	0	0	1	0	2	1	0	1	0	1	1	1	2	1

Aan de hand van de tabel kunnen de clubs als volgt worden gekenschetst. Er moet wel rekening mee worden gehouden dat de uitkomsten voor de minder bezochte clubs (onderin de tabel) minder betrouwbaar zijn. Ook is het belangrijk om te vermelden, dat de typering naar opleidingsniveau en wel of geen werk, voor een (belangrijk) deel verklaard worden door leeftijd. Bijvoorbeeld: dat de Hollywood Music Hall relatief veel bezocht wordt door lager of middelbaar opgeleide uitgaanders, komt in ieder geval deels omdat veel bezoekers jong zijn (en dus nog geen HBO of WO opleiding afgerond kunnen hebben).

Baja Beach Club

Geen van de subgroepen bezoekt deze club opvallend veel of weinig.

Baroeg

Relatief veel bezocht door mannen en niet-werkenden. Relatief weinig bezocht door vrouwen en uitgaanders van niet-westerse afkomst.

Bluessociëteit l'Esprit

Relatief veel bezocht door mannen, 36 tot en met 40 jarigen en niet-werkenden. Relatief weinig bezocht door vrouwen, 16 tot en met 25 jarigen, 30 tot en met 35 jarigen, uitgaanders van niet-westerse afkomst en hoger opgeleiden.

Catwalk

Relatief weinig bezocht door 36 tot en met 40 jarigen en uitgaanders van niet-westerse afkomst.

Club the Revolution

Relatief veel bezocht door mannen, 31 tot en met 35 jarigen en creatieven. Relatief weinig bezocht door vrouwen, 16 tot en met 30 jarigen, uitgaanders van niet-westerse afkomst en niet-werkenden.

Dado

Relatief veel bezocht door uitgaanders van niet-westerse afkomst en creatieven. Relatief weinig bezocht door 36 tot en met 40 jarigen.

De Player

Relatief veel bezocht door mannen, 36 tot en met 40 jarigen, creatieven en niet-werkenden. Relatief weinig bezocht door vrouwen, 16 tot en met 25 jarigen, uitgaanders van niet-westerse afkomst en niet-creatieven.

Exit

Relatief veel bezocht door creatieven. Relatief weinig bezocht door uitgaanders van niet-westerse afkomst en niet-creatieven.

Factory 010.

Relatief veel bezocht door niet-werkenden. Relatief weinig bezocht door 31 tot en met 40 jarigen.

Gay Palace

Relatief veel bezocht door creatieven. Relatief weinig bezocht door niet-creatieven en niet-werkenden.

Grote Skihut, Hollywood Music Hall

Relatief veel bezocht door 16 tot en met 25 jarigen en niet-werkenden. Relatief weinig bezocht door 26 tot en met 40 jarigen en hoger opgeleiden.

Club Vie, Maassilo, Off_Corso

Relatief weinig bezocht door 36 tot en met 40 jarigen.

Outland

Relatief veel bezocht door 16 tot en met 25 jarigen en uitgaanders van niet-westerse afkomst. Relatief weinig bezocht door 36 tot en met 40 jarigen en hoger opgeleiden.

Rotown

Relatief veel bezocht door hoger opgeleiden en creatieven. Relatief weinig bezocht door uitgaanders van niet-westerse afkomst en niet-werkenden.

Thalia Lounge

Relatief veel bezocht door uitgaanders van niet-westerse afkomst. Relatief weinig bezocht door 36 tot en met 40 jarigen.

Urban Culture Podium,

Relatief veel bezocht door 31 tot en met 35 jarigen en creatieven. Relatief weinig bezocht door 16 tot en met 25 jarigen, niet-creatieven en niet-werkenden.

Vibes

Relatief weinig bezocht door 36 tot en met 40 jarigen en niet-werkenden.

WATT

Relatief veel bezocht door creatieven. Relatief weinig bezocht door 36 tot en met 40 jarigen.

WORM

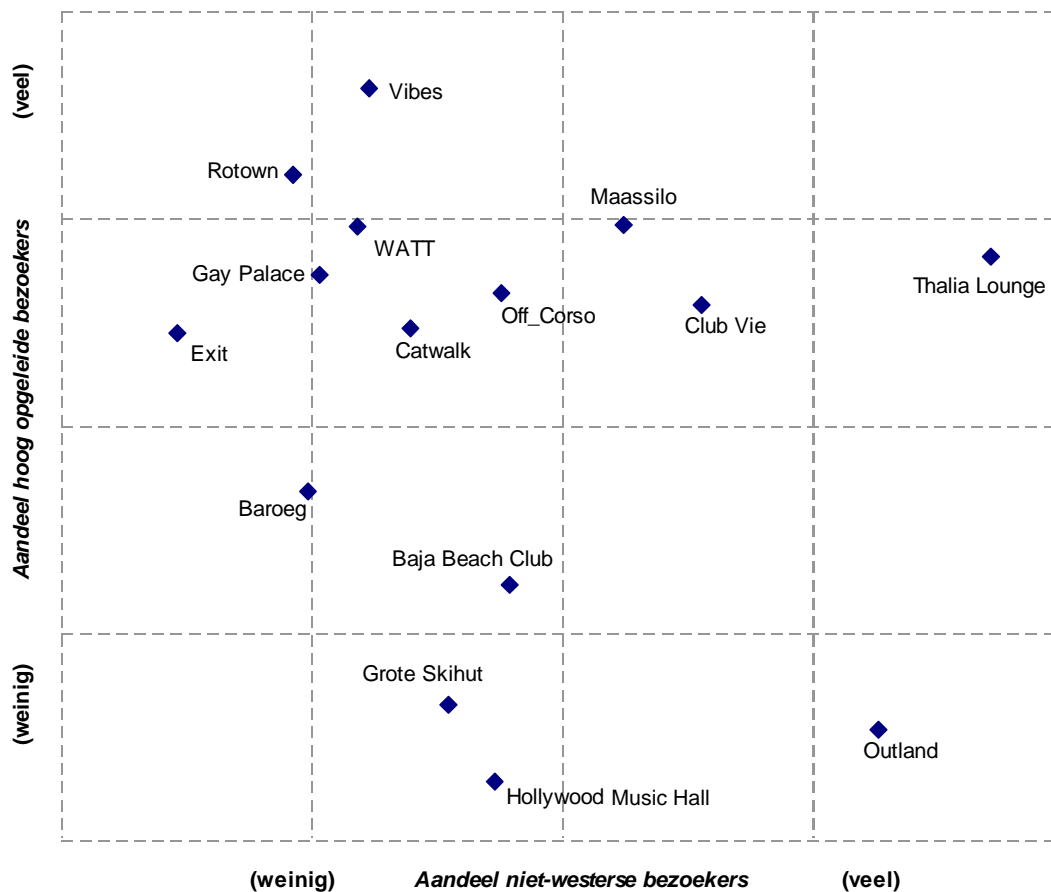
Relatief veel bezocht door 31 tot en met 35 jarigen, hoger opgeleiden en creatieven. Relatief weinig bezocht door 16 tot en met 25 jarigen, uitgaanders van niet-westerse afkomst, lager/middelbaar opgeleiden, niet-creatieven en niet-werkenden.

In de volgende figuur is te zien hoe groot het aandeel bezoekers per club is met een niet-westerse achtergrond en tevens hoe groot het aandeel hoog opgeleide bezoekers is. Alleen de vijftien clubs met de meeste bezoekers onder uitgaanders zijn weergegeven.

Een belangrijk *niet* weergegeven publiekskenmerk is de leeftijd. Omdat leeftijd en opleidingsniveau erg sterk samenhangen (we hebben het alleen over de jongste helft van Rotterdam, dus de relatief grote groep laag opgeleide ouderen is niet onderzocht), is gekozen om niet leeftijd in de figuur op te nemen, maar het aandeel bezoekers met een niet-westerse achtergrond. Voor bijvoorbeeld de Hollywood Music Hall en Outland geldt dat er veel echt jonge bezoekers komen, die logischerwijs (nog) niet zo hoog zijn opgeleid. De figuur is bewust niet voorzien van percentages. Het precieze aandeel niet-westerse of hoog opgeleide bezoekers van een bepaalde club inschatten zou een hachelijke zaak zijn. Dat neemt niet weg dat de clubs goed onderling vergeleken kunnen worden.

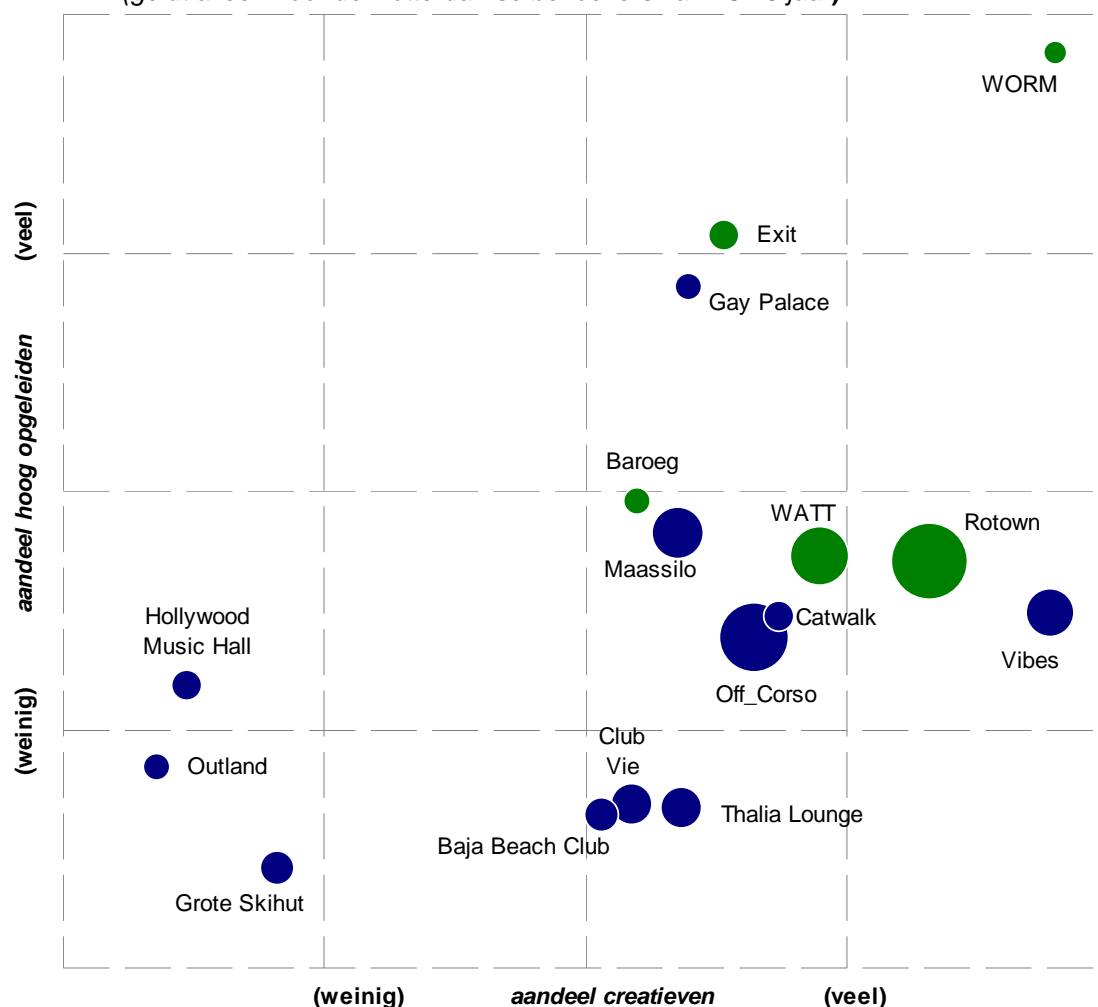
Bij deze figuur moet nog worden vermeld dat het hier gaat om de samenstelling van het publiek per club, *voor zover dat 16 tot en met 40 jarige Rotterdammers zijn*. Bezoekers van buiten Rotterdam of buiten deze leeftijdsgroep zijn dus niet meegeteld, maar waarschijnlijk zullen deze uitkomsten ook min of meer op hen van toepassing zijn.

*Figuur 2.1 Vijftien clubs naar aandeel niet-westerse en aandeel hoog opgeleide bezoekers
(geldt alleen voor de Rotterdamse bezoekers van 16-40 jaar)*

De volgende figuur laat per club zien welk deel van de bezoekers creatief en hoogopgeleid is. De podia WORM, Exit, Baroeg, WATT en Rotown zijn in het groen weergegeven, de andere clubs in het blauw. Te zien is dat er onder de Rotterdammers die de podia bezoeken relatief veel hoger opgeleiden en creatieven zijn. Van de Rotterdammers die de clubs Hollywood Music Hall, Outland en Grote Skihut bezoeken is naar verhouding slechts een klein deel creatief en ook zijn relatief weinig Rotterdammers die deze clubs bezoeken hoog opgeleid. Dat laatste geldt ook voor Club Vie, Thalia Lounge en Baja Beach Club, drie clubs die wel relatief meer Rotterdamse creatieven trekken dan de Hollywood Music Hall, Outland en Grote Skihut.

Figuur 2.2 Clubs naar aandeel creatieven en aandeel hoog opgeleide bezoekers
(geldt alleen voor de Rotterdamse bezoekers van 16-40 jaar)

In de volgende tabel is te zien welk deel van de frequente uitgaanders en welk deel van de niet-frequente uitgaanders de verschillende clubs bezoekt. Bij alle clubs is het (onafgeronde) aandeel bezoekers groter onder frequente uitgaanders dan onder niet-frequente uitgaanders. Voor sommige clubs geldt dit echter veel meer dan voor andere. Vooral Exit, Factory 010 en Catwalk zijn naar verhouding veel populairder onder frequente uitgaanders dan onder niet-frequente uitgaanders. Exit wordt bijvoorbeeld door 11 procent van de frequente uitgaanders bezocht en daarnaast door een verwaarloosbaar percentage van de niet-frequente uitgaanders. Het aandeel frequente uitgaanders dat deze club bezoekt is ruim 12 keer zo groot als het aandeel niet-frequente uitgaanders dat dit doet.

Frequente uitgaanders bezoeken gemiddeld 3,2 van de onderstaande clubs. Voor niet-frequente uitgaanders is dit gemiddelde 1,3.

Tabel 2.8 Aandeel frequente en aandeel niet-frequente uitgaanders dat onderstaande clubs wel eens bezoekt

	% bezoekers onder niet-frequente uitgaanders	% bezoekers onder frequente uitgaanders	% bezoekers onder alle uitgaanders	verhouding % bezoek frequent vs. niet-frequent
Rotown	20	57	43	2,8 : 1
Off_Corso	17	47	36	2,8 : 1
WATT	15	36	28	2,4 : 1
Maassilo	8	26	19	3,2 : 1
Vibes	7	26	19	3,6 : 1
Thalia Lounge	10	18	15	1,8 : 1
Club Vie	7	17	13	2,3 : 1
Baja Beach Club	8	11	10	1,5 : 1
Grote Skihut	8	11	10	1,4 : 1
Catwalk	2	11	8	5,0 : 1
Exit	1	11	7	12,3 : 1
Hollywood Music Hall	6	7	7	1,1 : 1
Outland	5	7	6	1,4 : 1
Gay Palace	2	7	6	3,0 : 1
Baroeg	3	7	5	2,3 : 1
WORM	2	7	5	3,8 : 1
Factory 010	1	7	5	6,7 : 1
Dado	1	5	3	3,9 : 1
Urban Culture Podium (Nieuwe Oogst)	0	1	1	4,2 : 1
Club The Revolution	1	1	1	2,0 : 1
De Player	1	1	1	1,5 : 1
Bluessociëteit l'Esprit	1	1	1	1,2 : 1

2.4 Samenhang tussen bezoek aan verschillende clubs

Over het algemeen is er een positieve correlatie tussen bezoek aan de verschillende bovengenoemde clubs: relatief veel uitgaanders die club A bezoeken, bezoeken ook club B. Dit blijkt uit tabel 2.9. Hierin zijn de clubs met elkaar gekruist die door minstens vijf procent (onafgerond) van de clubbezoekers worden bezocht. In de rijen staat per club het aandeel bezoekers dat ook de andere clubs bezoekt. Bijvoorbeeld: van de uitgaanders die Rotown bezoeken, bezoekt 18 procent ook Club Vie, terwijl in de onderste rij te zien is dat van *alle* uitgaanders 13 procent Club Vie bezoekt.

In de laatste kolom is te zien op hoeveel respondenten de analyse is gebaseerd per club. Het kwadrant links boven betreft dus de clubs waarbij meer dan 100 respondenten zijn meegeteld.

De donkeroranje vakjes laten zien waar de samenhang tussen clubs relatief het grootst is. Bijvoorbeeld: van de uitgaanders die Maassilo bezoeken, bezoekt een relatief groot deel ook Off_Corso, Thalia Lounge, Club Vie, Catwalk, Hollywood Music Hall, Outland en Gay Palace. Bezoekers van Maassilo bezoeken ook bovengemiddeld veel de andere genoemde clubs, bijvoorbeeld Exit en WORM, maar hier is het verschil met de “gemiddelde” uitgaander relatief minder groot. De kleuren geven *relatieve* verschillen aan, omdat sommige clubs in totaal nu eenmaal meer bezocht worden dan andere: “slechts” 23 procent van de bezoekers van Thalia Lounge bezoekt de Baja Beach Club, maar dit is relatief veel meer (2,3 keer zo veel) dan het totale aandeel uitgaanders dat de Baja Beach Club bezoekt (10 procent). Uitgaanders die Exit of WORM bezoeken komen nagenoeg allemaal (meer dan 90 procent) wel eens in Rotown.

De blauw gemarkeerde percentages geven negatieve correlaties aan. Bijvoorbeeld: een relatief *klein* deel van de uitgaanders die Rotown bezoeken, bezoekt ook Grote Skihut, Hollywood Music Hall en Outland. Op basis van de blauwe vakjes kunnen grofweg twee groepen clubs worden onderscheiden waarbij de overlap tussen bezoekers relatief beperkt is: Outland, Hollywood Music Hall, Grote Skihut, Baja Beach Club, Thalia Lounge en Club Vie, versus Rotown, WATT, Vibes, Exit, Baroeg en WORM. De eerste groep wordt voornamelijk gekenmerkt door danceclubs, de tweede door clubs rond de Nieuwe Binnenweg en podia.

Tabel 2.9 Samenhang in clubbezoek, meest bezochte clubs

	Rotown	Off_Corso	WATT	Maassilo	Vibes	Thalia Lounge	Club Vie	Baja Beach Club	Grote Skihut	Catwalk	Exit	Hollywood M. Hall	Outland	Gay Palace	Baroeg	WORM	N =
Rotown		54	53	27	38	17	18	10	8	15	16	6	6	8	9	11	481
Off_Corso	65		45	40	35	33	29	16	12	16	12	12	13	11	6	7	401
WATT	81	57		35	38	23	19	8	9	17	20	8	10	10	12	14	314
Maassilo	61	74	50		36	37	39	17	16	24	11	16	21	12	6	7	216
Vibes	87	68	57	37		26	27	15	7	24	18	6	8	12	8	12	209
Thalia Lounge	51	80	44	49	33		43	23	13	18	6	13	19	7	3	4	165
Club Vie	58	77	41	57	38	48		27	13	25	5	12	21	7	3	3	148
Baja Beach Club	45	60	23	34	29	35	37		26	14	5	24	18	11	4	1	108
Grote Skihut	34	44	26	32	13	20	18	26		10	5	25	17	10	4	2	108
Catwalk	86	74	62	60	60	34	44	18	12		25	10	19	15	11	14	85
Exit	93	56	76	29	44	11	8	7	7	26		8	1	14	29	39	83
Hollywood M. Hall	40	62	34	45	17	27	24	34	36	12	8		38	9	9	6	76
Outland	46	74	45	67	26	46	46	28	27	24	1	42		12	9	5	68
Gay Palace	65	71	49	41	40	18	16	18	17	20	18	10	14		11	18	62
Baroeg	74	39	65	22	27	7	7	7	7	16	41	12	10	12		30	60
WORM	91	51	77	26	45	13	7	3	4	20	56	7	6	19	31		58
Totaal	43	36	28	19	19	15	13	10	10	8	7	7	6	6	5	5	1.124

2.5 Bezoek aan gesubsidieerde en niet gesubsidieerde clubs

Van de 22 clubs die eerder zijn genoemd, worden er zes gesubsidieerd: Baroeg, Exit, Rotown, Urban Culture Podium, WATT en WORM. De volgende tabel toont de samenhang tussen bezoek aan de gesubsidieerde en bezoek aan de niet gesubsidieerde clubs. De tabel heeft betrekking op alle uitgaanders die minstens één van de 22 clubs bezoeken. Deze personen zijn in vijftien categorieën ingedeeld, afhankelijk van het aantal gesubsidieerde en het aantal niet-gesubsidieerde clubs dat zij bezoeken (de categorie 0 vs. 0 telt niet mee; uitgaanders die geen enkele van deze 22 clubs bezoeken zijn immers niet meegeteld).

Van alle uitgaanders die minimaal één van de 22 clubs bezoeken, bezoekt 28 procent alleen niet-gesubsidieerde clubs en 18 procent alleen gesubsidieerde clubs. Ruim de helft (54 procent) bezoekt zowel gesubsidieerde als niet gesubsidieerde clubs.

Tabel 2.10 Samenhang clubbezoek, gesubsidieerde vs. niet gesubsidieerde clubs

Aantal bezochte gesubsidieerde clubs	Aantal bezochte niet gesubsidieerde clubs				Totaal
	0	1	2	3 of meer	
0	-	13	6	10	28
1	11	6	6	12	34
2	4	5	4	11	24
3 of meer	3	4	2	5	13
Totaal	18	27	16	38	100

Ook de volgende tabel heeft betrekking op alle uitgaanders die minstens één van de 22 clubs bezoeken. Zoals we hierboven zagen, bezoekt van deze groep 18 procent alleen gesubsidieerde clubs, 28 procent alleen niet gesubsidieerde clubs en 54 procent zowel gesubsidieerde als niet-gesubsidieerde clubs.

De tabel laat zien dat bovengemiddeld veel “ouder uitgaanspubliek” (31 tot en met 40 jarigen) alleen gesubsidieerde clubs bezoeken (25 procent) en bovengemiddeld veel personen van niet-westerse afkomst en personen zonder betaald werk alleen niet-gesubsidieerde clubs bezoeken (43 procent). Creatieven bezoeken relatief veel zowel gesubsidieerde als niet-gesubsidieerde clubs (63 procent). Dit geldt in iets minder mate ook voor hoger opgeleiden (60 procent) en 26 tot en met 30 jarigen (58 procent).

Tabel 2.11 *Bezoek aan gesubsidieerde en niet gesubsidieerde clubs, per subgroep*

	bezoekt alleen gesubsidieerde clubs	bezoekt alleen niet- gesubsidieerde clubs	bezoekt gesubsidieerde en niet-gesubsidieerde clubs	Totaal
Man	19	30	51	100
Vrouw	18	27	55	100
16-25 jaar	12	33	54	100
26-30 jaar	18	24	58	100
31-35 jaar	25	22	53	100
36-40 jaar	25	30	45	100
Westers	20	25	55	100
Niet-westers	9	43	48	100
Niet hoger opgeleid	15	35	49	100
Hoger opgeleid	22	18	60	100
Niet creatief	17	33	50	100
Wel creatief	21	16	63	100
Betaald werk	19	26	55	100
Geen betaald werk	12	43	45	100
Totaal	18	28	54	100

2.6 Clubbezoek in samenhang met afkeer van andere clubs

In tabel 2.12 is in de onderste rij (totaal) per club te zien welk deel van de uitgaanders *die de betreffende club kennen*, niet in die club komen en er ook absoluut niet heen zouden willen. In de andere rijen is dit apart gedaan voor de bezoekers van de afzonderlijke clubs. Bijvoorbeeld: van de bezoekers van de Grote Skihut die de Baja Beach Club kennen, zegt 28 procent dat zij nooit in de Baja Beach Club komen en er ook absoluut niet heen willen. Zoals de blauwe kleur in dit geval al aangeeft, is die 28 procent relatief laag; van alle uitgaanders die de Baja Beach Club kennen, zegt immers 33 procent dat zij daar nooit komen en er ook absoluut niet heen willen.

De oranje gearceerde percentages geven relatief grote “antipathie” aan jegens andere clubs: van de bezoekers van bijvoorbeeld Thalia Lounge die Rotown kennen, lijkt 6 procent iets tegen Rotown te hebben, terwijl van alle uitgaanders die Rotown kennen slechts 2 procent iets tegen die club heeft. Die 6 procent is natuurlijk absoluut gezien niet veel.

Donker oranje gearceerde vakje duiden op een duidelijk verschil. Met name de bezoekers van WORM hebben van vrij veel andere clubs een “afkeer”. Dat geldt in iets mindere mate ook voor bezoekers van Baroeg en van Exit.

Het patroon van de donker oranje vakjes in tabel 2.12 vertoont gelijkenissen met het patroon van de blauwe vakjes in tabel 2.9. Op basis van de blauwe vakjes in tabel 2.9 zijn twee groepen clubs onderscheiden met relatief weinig onderlinge overlap in bezoekers: Outland,

Hollywood Music Hall, Grote Skihut, Baja Beach Club, Thalia Lounge en Club Vie (voornamelijk danceclubs), versus Rotown, WATT, Vibes, Exit, Baroeg en WORM (clubs rond de nieuwe Binnenweg en podia). De scheidslijn tussen deze groepen wordt versterkt door de donker oranje vakjes in tabel 2.12. Die laten immers zien, dat de relatief sterkste “afkeer” betrekking heeft op clubs uit de ene groep versus clubs uit de andere groep. Van de uitgaanders die Hollywood Music Hall, Baja Beach Club, Outland en Thalia Lounge bezoeken heeft een relatief groot deel iets tegen Baroeg, Exit, WORM en/of Rotown. Van de uitgaanders die Baroeg, Exit en WORM bezoeken heeft een relatief groot deel iets tegen Grote Skihut, Baja Beach Club, Outland, Club Vie en/of Thalia Lounge.

Maassilo, Gay Palace en Vibes zijn wel lastig te plaatsen. Bij relatief veel uitgaanders die Gay Palace bezoeken is Baroeg niet populair en relatief veel uitgaanders die Baroeg bezoeken hebben iets tegen Maassilo en Vibes. Dit terwijl Vibes juist eerder in ‘de groep van Baroeg’ (clubs rond de Nieuwe Binnenweg en podia) was ingedeeld. Wellicht is de relatief sterke ‘afkeer’ van Baroeg versus Vibes te verklaren uit verschillen in muziek (Baroeg is een podium en Vibes is een club waar muziek wordt gedraaid).

Voor het totaal geldt dat de Grote Skihut, de Hollywood Music Hall en de Baja Beach Club op “antipathie” kunnen rekenen van ongeveer een op de drie Rotterdamse clubbezoekers tussen de 16 en 40 jaar.

Tabel 2.12 “Afkeer van clubs” onder bezoekers van andere clubs

afkeer van:	onder bezoekers van:	Grote Skihut	Hollywood M. Hall	Baja Beach Club	Gay Palace	Outland	Baroeg	Club Vie	Thalia Lounge	Catwalk	Exit	Maassilo	WORM	Off_Corso	Vibes	Rotown	WATT	N = maximaal:
Grote Skihut			23	28	24	11	18	9	4	10	13	13	6	4	7	3	1	108
Hollywood M. Hall		13		17	15	10	22	7	5	8	14	12	0	9	2	1	3	76
Baja Beach Club		19	33		23	18	11	3	5	7	17	8	3	11	2	1	2	108
Gay Palace		58	53	54		19	23	17	15	8	5	12	0	0	8	2	1	62
Outland		23	21	27	26		24	6	1	0	4	3	9	1	2	0	0	68
Baroeg		61	47	54	10	37		21	17	16	9	14	11	10	15	2	1	60
Club Vie		34	35	25	33	19	17		6	2	7	5	8	6	4	3	1	148
Thalia Lounge		35	40	29	21	15	15	7		7	7	4	15	2	3	6	0	165
Catwalk		53	49	39	22	27	13	12	16		3	2	4	5	2	1	1	85
Exit		71	59	58	14	41	6	29	17	10		8	1	5	6	1	1	83
Maassilo		37	38	31	17	14	13	9	8	8	3		2	4	2	1	1	216
WORM		80	59	69	10	47	5	37	21	6	2	9		4	5	2	0	58
Off_Corso		42	42	36	21	21	13	8	7	5	4	3	4		2	2	1	401
Vibes		53	52	43	22	32	7	15	10	7	4	3	4	4		2	1	209
Rotown		55	50	49	23	28	10	15	13	9	5	7	5	5	5		1	481
WATT		56	49	53	22	30	10	15	14	8	6	6	5	5	4	2		314
Totaal		35	35	33	24	19	11	10	9	9	7	7	6	5	5	2	2	

2.7 Onderscheid tussen twee groepen clubs

Eerder zagen we dat er grofweg twee groepen clubs kunnen worden onderscheiden waarbij de overlap tussen bezoekers relatief beperkt is: Rotown, WATT, Vibes, Exit, Baroeg en WORM aan de ene kant en Outland, Hollywood Music Hall, Grote Skihut, Baja Beach Club, Thalia Lounge en Club Vie aan de andere kant. De volgende tabel heeft betrekking op alle uitgaanders die minstens één van deze 11 en clubs bezoeken. Voor deze groep van uitgaanders (en voor subgroepen als mannen en hoger opgeleiden binnen deze groep) is te zien welk deel alleen clubs uit de groep van Rotown bezoekt (kolom "Rotown etc."), welk deel alleen clubs uit de groep van Outland bezoekt ("Outland etc.") en welk deel clubs uit beide groepen bezoekt.

Van alle uitgaanders die minstens één van de 11 clubs bezoeken, komt 51 procent wel in Rotown, WATT, Vibes, Exit, Baroeg en/of WORM, maar niet in Outland, Hollywood Music Hall, Grote Skihut, Baja Beach Club, Thalia Lounge en Club Vie. Voor 20 procent geldt het omgekeerde. 28 procent bezoekt clubs uit beide groepen.

De gele kleur geeft opvallend hoge percentage aan, de blauwe kleur opvallend lage percentages. Groepen met opvallende percentages zijn 16-25 jarigen, personen van niet-westerse afkomst, hoger opgeleiden, creatieven en personen zonder betaald werk. De hoger opgeleiden en creatieven geven bovengemiddeld de voorkeur aan de groep van Rotown, terwijl de 16-25 jarigen, personen van niet-westerse afkomst en personen zonder betaald werk meer neigen naar de groep van Outland.

Tabel 2.13 Onderscheid tussen twee groepen clubs

	Rotown etc.	Outland etc.	Bezoekers van beide	Totaal
Man	51	19	30	100
Vrouw	52	21	27	100
16-25 jaar	31	29	40	100
26-30 jaar	53	18	29	100
31-35 jaar	58	18	24	100
36-40 jaar	58	19	23	100
Westers	57	17	26	100
Niet-westers	21	39	39	100
Niet hoger opgeleid	40	30	30	100
Hoger opgeleid	61	12	27	100
Niet creatief	45	25	31	100
Wel creatief	66	10	23	100
Betaald werk	53	19	28	100
Geen betaald werk	36	33	31	100
Totaal	51	20	28	100

2.8 Programma

Per uitgaansgelegenheid is aan respondenten gevraagd of zij eerst nagaan wat er op het programma staat als zij deze gelegenheid bezoeken. De vraag is alleen gesteld aan respondenten die hebben aangegeven dat zij die club wel eens bezoeken. Omdat dit relatief weinig respondenten zijn, moeten de resultaten worden gezien als een tamelijk grove schatting.

De resultaten lopen sterk uiteen. Van de bezoekers van WATT, Maassilo, Exit, WORM, Baroeg, Outland en Factory 010 kijkt meer dan 80 procent (meestal) eerst wat er op het programma staat als zij deze gelegenheden bezoeken. Van de bezoekers van Grote Skihut, Vibes, Baja Beach Club, Rotown, Gay Palace en Club The Revolution gaat minder dan 40 procent (meestal) eerst na wat er op het programma staat.

Al met al ontstaat de indruk dat bij sommige clubs wat meer van te voren het programma wordt gecheckt omdat er sprake is van *toegangsprijzen*, wat waarschijnlijk ook meer het geval is bij de clubs met een *podiumfunctie*. De *gesubsidieerde* clubs scoren (mede daardoor?) vrij hoog wat betreft het aandeel bezoekers dat eerst kijkt wat er op het programma staat. Uitzondering daarop is Rotown. Misschien dat Rotown een “sterk merk” is, waar men vertrouwen heeft in een goede programmering, maar het speelt zeker ook een rol dat Rotown soms wordt bezocht als café. Men komt dan juist (bewust) op een moment dat er niets op het programma staat.

Tabel 2.14 Als je de volgende uitgaansgelegenheden bezoekt, ga je dan eerst na wat er op het programma staat?

	Meestal wel/altijd	Meestal niet/nooit	Totaal
WATT	90	10	100
Maassilo	88	12	100
Exit	87	13	100
WORM	84	16	100
Baroeg	82	18	100
Outland	81	19	100
Factory 010	81	19	100
Off_Corso	73	27	100
Thalia Lounge	73	27	100
De Player	69	31	100
Bluessociëteit l'Esprit	66	34	100
Urban Culture Podium	61	39	100
Club Vie	59	41	100
Dado	58	42	100
Catwalk	44	56	100
Hollywood Music Hall	41	59	100
Club The Revolution	39	61	100
Gay Palace	37	63	100
Rotown	30	70	100
Baja Beach Club	30	70	100
Vibes	16	84	100
Grote Skihut	16	84	100

2.9 Bezoek aan andere uitgaansgelegenheden in Rotterdam

52 procent van de uitgaanders bezoekt wel eens Rotterdamse uitgaansgelegenheden die niet in de vorige paragraaf genoemd zijn. Een kwart doet dit minstens één keer per maand.

Tabel 2.15 Bezoek je wel eens Rotterdamse uitgaansgelegenheden die nog niet eerder genoemd zijn?

Ja, minstens 4 keer per maand	9
Ja, 1- 3 keer per maand	16
Ja, 1 keer per 2 maanden	12
Ja, minder vaak dan 1 keer per 2 maanden	15
Nee	48
Totaal	100

Van de uitgaanders die wel eens andere uitgaansgelegenheden in Rotterdam bezoeken, bezoekt 32 procent geen enkele van de 22 eerder genoemde clubs. 52 procent bezoekt minstens twee van de eerder genoemde clubs.

Tabel 2.16 Hoeveel van de 22 clubs bezocht (alleen gepercenteerd over uitgaanders die andere uitgaansgelegenheden in Rotterdam bezoeken)

0 clubs bezocht	17
1 club bezocht	17
2 of meer clubs bezocht	66
Totaal	100

Aan de respondenten die andere uitgaansgelegenheden in Rotterdam bezoeken, is gevraagd welke uitgaansgelegenheden dit zijn. Genoemde uitgaansgelegenheden zijn onder andere: Aftersounds, Ahoy, Anders, Ari, Atoll, Ballentent, Bazaar, Beatburger, BED, De Bel, Café Bergpolder, Big Ben, Poolcentrum Blaak, Bliss, Het Bolwerk, Boudewijn, Boudoir, Breakaway, Cambrinus, Cinema, Coenen, Coopvaert, Coconuts, Cruise Terminal, Dado, Dizzy, Doelencafé, DOEN, Dream, Dudok, Dylans, Eau Lounge, Elite, Engels, Café Floor, Café Fout, Frank 010, Furore, Het Fust, Het Gesprek, Get Back, Harbour Club, Hemingway, Herr Zimmermann, Holland Casino, Hooiberg, Hotel Centraal, Hotel New York, Iez, Wijnbar Jansen en Van Dijk, Kade 4, Keerweer, Kleine Skihut, Koriander, Lanteren/Venster, Lebbink, Lef, Café Linssen, Locus, Loos, Lust, De Magneet, De Nieuwe Unie, Nighttown, Ooievaar, Opa, Opazzo, O'Sheas, OT Theater, De Oude Sluis, Paddy Murphy's, Pardoën, Parket, Pathé, Penny Pean, De Pijp, Plan C, Het Plein, Café Pol, Poortgebouw, Prachtig, Prinsestheater, De Pui, De Regenboog, The Rhythm, R&B Café, La Riviera, De Ridder, Riva, Roodkapje, Rox, Sahmaran, Saint Tropez, Schone Wil, Schouw, Schuimspaan, Sijf, Sorbonne, De Spiegel, Spirit, Sportcafé Schieland, Soho, Spot, SS Rotterdam, Staal, Stalles, Café Stobbe, Stockholm, Strano, Struisenburg, The Sunclub, Tiki Bar, Tin Tin, Tropicana, De Tuin, Twaalf Heren, Urban Espresso Bar, Le Vagabond, Café Vanouds, Verhip, Villa Kakelbond, VIP Room, Voight, Café Walenwijn, Waterfront, Waterskihut, Weimar, Westerpaviljoen, White Elephant, Willens en Wetens, Witte Aap, Your Space, Yves, Van Zanten, Zin en Zusters & Co. Daarnaast zijn diverse feestjes en festivals genoemd, en uitgaansgebieden als Oude en Nieuwe Binnenweg, Oostzeedijk, Witte de Withstraat, Stadhuisplein, Rodezand/Meent, Oude Haven, Willemsplein en Westelijk Handelsterrein.

2.10 Bezoek aan undergroundfeesten in Rotterdam

7 procent van de uitgaanders bezoekt wel eens undergroundfeesten in Rotterdam. De meeste doen dit slechts af en toe (minder dan één keer per twee maanden).

Tabel 2.17 Ga je in Rotterdam wel eens naar 'underground' feesten (zoals krakersfeesten, illegale houseparties en dergelijke)?

Ja, minstens 4 keer per maand	0
Ja, 1- 3 keer per maand	0
Ja, 1 keer per 2 maanden	1
Ja, minder vaak dan 1 keer per 2 maanden	5
Nee	93
Totaal	100

Van de uitgaanders die wel eens undergroundfeesten in Rotterdam bezoeken, bezoekt 6 procent geen enkele van de 22 eerder genoemde clubs. 88 procent bezoekt minstens twee van de eerder genoemde clubs.

Tabel 2.18 Hoeveel van de 22 clubs bezocht (alleen gepercenteerd over uitgaanders die Undergroundfeesten in Rotterdam bezoeken)

0 clubs bezocht	6
1 club bezocht	6
2 of meer clubs bezocht	88
Totaal	100

2.11 Uitgaan buiten Rotterdam

De helft (49 procent) van de uitgaanders bezoekt wel eens uitgaansgelegenheden buiten Rotterdam. Circa een kwart doet dit minstens één keer per twee maanden. 6 procent van de uitgaanders bezoekt wel eens undergroundfeesten buiten Rotterdam.

Tabel 2.19 Ga je wel eens naar uitgaansgelegenheden of 'underground' feesten buiten Rotterdam?

	Uitgaansgelegenheden	Undergroundfeesten
Ja, minstens 4 keer per maand	2	0
Ja, 1- 3 keer per maand	9	0
Ja, 1 keer per 2 maanden	14	1
Ja, minder vaak dan 1 keer per 2 maanden	25	5
Nee	51	94
Totaal	100	100

Van de uitgaanders die wel eens uitgaansgelegenheden buiten Rotterdam bezoeken, bezoekt 19 procent geen enkele van de 22 eerder genoemde clubs. 68 procent bezoekt minstens twee van de eerder genoemde clubs. Zij die undergroundfeesten buiten Rotterdam bezoeken, zijn voor het overgrote deel (93 procent) ook bezoekers van één of meer van de 22 clubs.

Tabel 2.20 Hoeveel van de 22 clubs bezocht

	Uitgaanders die uitgaansgelegenheden buiten Rotterdam bezoeken	Uitgaanders die undergroundfeesten buiten Rotterdam bezoeken
0 clubs bezocht	19	7
1 club bezocht	13	4
2 of meer clubs bezocht	68	89
Totaal	100	100

Meer dan de helft van de uitgaanders die uitgaansgelegenheden buiten Rotterdam bezoekt, doet dit wel eens in Amsterdam. Andere relatief populaire steden zijn Utrecht, Den Haag en Breda.

Tabel 2.21 Als je buiten Rotterdam naar uitgaansgelegenheden of 'underground' feesten gaat, waar ga je dan meestal naartoe? (Maximaal drie antwoorden)

Amsterdam	55
Den Haag	33
Utrecht	29
Breda	15
Delft	8
Dordrecht	7
Leiden	5
Gouda	2
Ergens anders	35
Totaal	100

Aan de bezoekers van uitgaansgelegenheden en undergroundfeesten buiten Rotterdam is gevraagd waarom ze buiten Rotterdam uitgaansgelegenheden of undergroundfeesten bezoeken. Veel respondenten antwoorden dat zij dit doen voor de afwisseling, omdat er soms buiten Rotterdam een dj, feest of concert is waar zij naartoe willen, of omdat de mensen met wie zij uitgaan dit buiten Rotterdam willen doen. De drie negatieve redenen (buiten Rotterdam zijn er leukere uitgaansgelegenheden of feesten; in Rotterdam zijn er te weinig leuke uitgaansgelegenheden of feesten; uitgaan in Rotterdam is onveilig) worden minder vaak genoemd. 35 procent van de uitgaanders die (ook) buiten Rotterdam uitgaan noemt een of meer van de drie negatieve redenen. In totaal gaat het hierbij om circa een zesde van *alle* uitgaanders. Onder creatieven is het aandeel personen dat om negatieve redenen buiten Rotterdam uitgaat bovengemiddeld (circa één op de vijf van de creatieve uitgaanders).

Tabel 2.22 Waarom ga je wel eens naar uitgaansgelegenheden of ‘underground’ feesten buiten Rotterdam? (Meer antwoorden mogelijk)

Omdat er soms buiten Rotterdam een dj, feest of concert is waar ik naartoe wil	42
Omdat de mensen met wie ik uitga naar uitg.gel.h. of feesten buiten R'dam willen	38
Voor de afwisseling	35
Omdat er buiten Rotterdam leukere uitgaansgelegenheden of feesten zijn	25
Omdat er te weinig leuke uitgaansgelegenheden of feesten in Rotterdam zijn	23
Omdat ik uitgaan in Rotterdam te onveilig vind	4
Omdat ik niet vaak in Rotterdam ben	4
Andere reden	28
Totaal	100

2.12 Undergroundfeesten, in en buiten Rotterdam

In paragraaf 2.8 en paragraaf 2.9 is ingegaan op respectievelijk undergroundfeesten in Rotterdam en undergroundfeesten buiten Rotterdam. De eerste worden door 7 procent van de uitgaanders bezocht, de tweede door 6 procent. De twee groepen overlappen deels; in totaal bezoekt 10 procent van de uitgaanders wel eens een undergroundfeest en 4 procent doet dit zowel in als buiten Rotterdam.

3 Uitkomsten groepsgesprekken

Dit hoofdstuk bevat de uitkomsten van de drie groepsgesprekken. De gesprekken zijn gevoerd met respectievelijk niet-creatieven, hoger opgeleide creatieven en middelbaar/lager opgeleide creatieven. Alle deelnemers zijn tussen de 16 en 40 jaar oud en gaan (af en toe) uit in Rotterdam. Vrijwel allemaal wonen ze in Rotterdam. Eén persoon woont buiten Rotterdam, maar gaat er wel naar school en komt er geregeld in uitgaansgelegenheden.

3.1 Associaties met de term 'uitgaan'

Uitgaanders blijken bij het woord 'uitgaan' aan een veel breder scala aan activiteiten te denken dan enkel en alleen clubbezoek. Onder uitgaan verstaat men onder andere: bezoek aan feesten (binnen of buiten het reguliere clubcircuit), kijken naar bandoptredens, met vrienden naar de kroeg gaan of even wat drinken op een terras, uit eten gaan, naar de bioscoop gaan, muziekfestivals bezoeken en sportevenementen bezoeken.

In twee gesprekken is specifiek gevraagd waar men aan denkt bij uitgaan na twaalf uur 's nachts. Clubbezoek komt dan meer naar voren.

Hoger opgeleiden

Hoger opgeleiden (hoger opgeleide creatieven in het bijzonder) denken bij uitgaan in Rotterdam al snel aan de Nieuwe Binnenweg en de Witte de Withstraat, plekken die veel van hen aantrekt als uitgaansgebied.

Bij hoger opgeleide creatieven komen daarnaast al snel 'feesten' naar voren: speciaal georganiseerde avonden met (live-)muziek in clubs, in niet-reguliere uitgaansgelegenheden (bijvoorbeeld kraakpanden) of bij vrienden thuis. Deze feesten beginnen volgens gespreksdeelnemers vaak pas na middernacht en worden op een later tijdstip nog drukker.

3.2 Bekendheid van uitgaansgelegenheden

Alle clubs waarover in de enquête specifiek vragen zijn gesteld, zijn bekend bij de (meeste) gespreksdeelnemers. Andere uitgaansgelegenheden die deelnemers kennen zijn onder meer: Plan C, Witte Aap, Dizzy, Bootleg, Villa Kakelbond, Pardoën, Saint Tropez, Cruise Terminal, Las Palmas, Riva, Parket, Stalles, Le Bateau, Tropicana, Prinses Theater, Patty Mercy, Voight, De Eend, Boudoir, Cinema, Vagabond, Dado, VIP Room, Hotel New York, Rox en de Waterskihut in Hoek van Holland. Hoewel niet meer open, worden ook Nighttown, Waterfront en Now & Wow veelvuldig genoemd.

Gevraagd naar welke uitgaansgelegenheden zij kennen, noemen gespreksdeelnemers ook namen van feesten en feestlocaties (waaronder Herr Zimmermann en Stand aan de Maas) en namen van uitgaansgebieden (waaronder Nieuwe Binnenweg, Meent, Witte de Withstraat, Stadhuisplein, Veerhaven en Westelijk Handelsterrein).

3.3 Typering van uitgaansgelegenheden

De gespreksdeelnemers zijn gevraagd om uitgaansgelegenheden te typeren en aan te geven welke uitgaansgelegenheden vergelijkbaar zijn of juist niet. Het laatste heeft een groepering van uitgaansgelegenheden opgeleverd. De duidelijkst onderscheiden groepen worden hieronder besproken.

Rotown, Worm, Baroeg, WATT, Le Vagabond, Exit, Dizzy, Voight

Gespreksdeelnemers hebben deze uitgaansgelegenheden in één groep ingedeeld, omdat er live optredens plaatsvinden van bands en omdat ze volgens hen niet-commercieel, alternatief, voor alle leeftijden en aantrekkelijk voor creatieven zijn.

- In *Rotown* komen volgens de gespreksdeelnemers veel mensen uit de culturele sector, maar ook veel mensen van andere slag. Het publiek zou gevarieerd zijn omdat de club meerdere gedaanten heeft: overdag fungeert het als café, 's avonds spelen er vaak bands, na middernacht treden er geregeld dj's op en er worden feesten gegeven. Uit de gesprekken blijkt dat het publiek van bands en dj's deels overlapt en dat de leeftijd van het publiek afhankelijk is van de avond (zaterdag is het publiek doorgaans wat ouder) en welke bands optreden (oudere bands trekken een ouder publiek).
- *WORM* wordt gezien als een experimenteel podium, waar je muzieksoorten tegenkomt die je nergens anders vindt en waar je volgens een gespreksdeelnemer kunt stuiten op "twee naakte Russen die door de microfoon staan te kreunen".
- *Baroeg* bedient volgens gespreksdeelnemers een aparte scene met cybergothics, metal en themafeesten. De leeftijd van het publiek is volgens hen afhankelijk van de muziek.
- In *WATT* kwamen grotere bands en (in de tijd dat het nog Nighttown heette) vonden er grote feesten met Drum & Bass en Techno muziek plaats. Volgens de gespreksdeelnemers verschilde de leeftijd van het publiek afhankelijk van wat er te doen was.
- *Exit* wordt getypeerd als een podium voor lokale bands.

Off_Corso, Thalia Lounge, Hollywood Music Hall, Outland, Maassilo

Deze clubs zijn door gespreksdeelnemers gegroepeerd omdat ze een nachtvergunning hebben, vanwege hun muziek (geen bands maar dj's) en vanwege hun massaliteit ("je bent er een nummer"). Uit de gesprekken blijkt dat dezelfde club vaak meerdere doelgroepen heeft, afhankelijk van wat er georganiseerd is en van de entreprijs.

- *Off_Corso* zou veel 80's en 90's muziek programmeren ("loopt wel, maar niet vernieuwend, vluchtig concept"), maar ook andere muzieksoorten zoals hip hop. Volgens gespreksdeelnemers trekt *Off_Corso* een wat jonger publiek dan voorheen ("daar is doelbewust op ingezet") en begint het daardoor op de Hollywood Music Hall te lijken. Feestjes die in *Off_Corso* georganiseerd werden zouden na verloop van tijd zijn doodgebloed.
- *Thalia lounge* is volgens gespreksdeelnemers vergelijkbaar met *Off_Corso*, maar met meer hip hop en een jonger publiek. De club is getypeerd als een rustige gelegenheid om het weekend mee te beginnen, een plek waar je rustig kunt drinken en praten.
- De *Hollywood Music Hall* ("Hollywood") is omschreven als een massale commerciële club (TMF en SlamFM sponsoring) voor jong publiek (vanaf 16 jaar) waar ook veel mensen uit de randgemeenten en Delft op afkomen. De meningen lopen uiteen over de diversiteit van het publiek.

- *Maassilo* komt uit de gesprekken naar voren als een club vergelijkbaar met Off_Corso qua muziek en sfeer en met een jonger publiek dan voorheen.

Club Vie, Cinema, Boudoir, Riva.

Deze clubs zijn door gespreksdeelnemers omschreven als fout, poenerig en inhoudsloos met veel exposure en een wat ouder publiek.

- *Club Vie* is getypeerd als “voor Latin lovers” met een strenge dresscode (nette rokjes en hakjes).
- *Cinema* zou vooral publiek trekken “van het type kijken en bekeken worden”.

Skihut, VIP Room, Saint Tropez; alle uitgaansgelegenheden op het Stadhuisplein.

Gespreksdeelnemers hebben deze clubs gegroepeerd omdat het er volgens hen vooral gaat om drinken en versieren. In het gesprek met hoger opgeleide creatieven zijn de bezoekers van clubs op het Stadhuisplein omschreven als mensen die minder nodig hebben en minder gecompliceerd zijn dan de uitgaanders die op de Nieuwe Binnenweg komen. (“Iets als theater interesseert hen niet.”) Volgens sommige is het publiek jong, volgens andere van alle leeftijden.

Prinses Theater, Villa Achterwerk, Factory 010, Cruise Terminal, Las Palmas

Deze clubs hebben volgens gespreksdeelnemers gemeen dat ze vooral een wat ouder publiek trekken. Cruise Terminal en Las Palmas zouden geschikt zijn voor oudere uitgaanders die willen dansen.

Andere clubs

Een aantal van de in de groepsgesprekken behandelde uitgaansgelegenheden bleek voor de deelnemers lastig te categoriseren. Deze clubs zijn door de gespreksdeelnemers als volgt getypeerd:

- *Vibes* is relaxed en toegankelijk, voor een zeer gemengd publiek (wat volgens sommige in Rotterdam vrij uniek is) en met gevarieerde muziek (waaronder 80's en 90's). Dankzij de nachtvergunning trekt *Vibes* uitgaanspubliek van de Nieuwe Binnenweg, dat langskomt als Rotown en de kroegen daar sluiten.
- *Catwalk* neigt qua muziek (veel house) naar clubs als Off_Corso, maar is qua diversiteit van het publiek vergelijkbaar met *Vibes*.
- *Gaypalace* heeft qua mix van publiek en muziek wel wat weg van *Vibes*.
- *Plan C* hangt enerzijds naar een poppodium, anderzijds naar een club als *Vibes*.
- *Bootleg* is tot laat in de nacht open en trekt daardoor later op de avond uitgaanspubliek van de nabijgelegen Nieuwe Binnenweg, net als *Vibes*. In *Bootleg* wordt echter meer house gedraaid dan in *Vibes*.
- *La Bateau* is qua muziek vergelijkbaar met *Vibes*, maar het publiek is ouder en nog veel “fouter”.
- In *Dado* worden veel feesten georganiseerd met hip hop, salsa en soul. De club is niet massaal, met een gemengd publiek en een goede sfeer. Voor mensen die willen dansen. (Observatie van de onderzoekers: *Dado* lijkt in trek te zijn bij uitgaanders met een Surinaamse/Antilliaanse/ Kaapverdische achtergrond, gegeven dat alle gespreksdeelnemers die wat over deze clubs hebben verteld een dergelijke achtergrond hebben.)
- *Bar P* is enigszins vergelijkbaar met *Dado* vanwege de muziek (urban/pop).
- In de *Eend* komen veel studenten (van een studentenvereniging).

- *Your Space* is een club voor creatieven.
- De *Waterskihut* in Hoek van Holland is betaalbaar (op vrijdag gratis toegang, in ieder geval voor dames) en voor alle leeftijden. Er wordt vooral dance en house muziek gedraaid en het is er vaak heel druk. Er komen ook jonge mensen uit het Westland op af.

3.4 Uitgaansgedrag

De niet-hoger opgeleide gespreksdeelnemers vertonen een divers uitgaansgedrag. Sommige gaan naar clubs met dj's, andere geven de voorkeur aan podia en weer andere bezoeken beide. De meeste van de eerder genoemde uitgaansgelegenheden worden wel eens door één of meer gespreksdeelnemers bezocht.

Hoger opgeleiden

Hoger opgeleiden blijken zich meer te concentreren op de Nieuwe Binnenweg en de Witte de Withstraat. Zij gaan veel naar Rotown en de nabijgelegen kroegen en clubs (Vibes, De Unie).

Voor hoger opgeleide creatieven geldt bovenstaande nog sterker. Een deel blijkt daarnaast ook fervente feestbezoekers te zijn. Sommige van deze feestjes vinden plaats in officiële uitgaansgelegenheden, andere in bijvoorbeeld kraakpanden. Genoemd zijn onder andere: Herr Zimmermann, Wereld van Witte de With, Strangefood, Buurtsuper (in Waterfront en later in WATT), 60's feesten in Rotown, feestjes in een kraakpand achter Centraal Station, "woonkamerfeestjes" in Locus 010 (Hoogstraat), "Shiva" feesten bij Coolhaven (feesten met een "Indiaas tintje"), R&B feesten in Tropicana, feesten in Hotel Central en Machinist (boven Las Palmas), feesten op het Westelijk Handelsterrein en feesten met dj's bij vrienden thuis. De mensen die elkaar op feesten treffen, geven volgens gespreksdeelnemers via e-mail of sms aan elkaar door waar en wanneer er bepaalde feesten zijn.

3.5 Bepalende factoren voor de keuze voor een uitgaansgelegenheid

Aan de gespreksdeelnemers is gevraagd welke factoren voor hen de keuze voor een uitgaansgelegenheid bepalen. Dit blijken vooral muziekstijl, sfeer, publiek, openingstijden en prijzen te zijn. Muziekstijl, sfeer en publiek hangen volgens gespreksdeelnemers samen.

Ten aanzien van een aantal onderwerpen zijn specifieke voorkeuren uitgesproken:

Publiek

Sommige gespreksdeelnemers kunnen op zijn tijd clubs met divers publiek waarderen. Vooral de hoger opgeleiden lijken echter de voorkeur te geven aan uitgaansgelegenheden waar het publiek hetzelfde opleidingsniveau en dezelfde leeftijd, lifestyle en etnische achtergrond heeft als zijzelf. Voor de wat oudere uitgaanders zou er in Rotterdam te weinig te doen zijn.

Feesten

Bij de keuze voor een feest zijn belangrijke factoren: wie organiseert het, wat voor feest is het, wat is het programma, wie is de dj, komen er vrienden. Locatie is dan niet belangrijk. Wat feestbezoekers (vooral hoger opgeleide creatieven) prettig vinden aan feesten, is dat ze uitgaan afwisselend maken (telkens andere locaties en concepten) en vaak kleinschalig zijn,

terwijl er veel bekenden op afkomen (ander hoger opgeleide creatieven) en duidelijk is welke muziek verwacht kan worden.

Kleinschaligheid

De wat oudere, (creatieve) hoger opgeleide uitgaanders geven meer de voorkeur aan kleine, intieme clubs met een divers muziekaanbod.

Faciliteiten

Door sommige gespreksdeelnemers wordt gehecht aan goede faciliteiten (schone wc's, een bewaakte garderobe); vooral als ze entreegeld moeten betalen vinden ze dat goede faciliteiten mogen worden verwacht. Anderen vinden de kwaliteit van faciliteiten niet zo belangrijk.

3.6 Wat men anders zou willen zien

In alle drie de gesprekken is gevraagd wat men zou willen veranderen op het gebied van uitgaan in Rotterdam. Dit heeft het volgende opgeleverd.

Podia

Vanwege het faillissement van WATT (en ook de sluiting van Waterfront) is er bij vrijwel alle gespreksdeelnemers behoefte aan een podium dat grotere acts kan programmeren dan de nog bestaande, kleinere podia (acts die weer te klein zijn voor Ahoy). Men het oog op bereikbaarheid geeft men de voorkeur aan een podium in de buurt van het Centraal Station.

Regels en ordehandhaving

Sommige gespreksdeelnemers ervaren onveiligheid in het uitgaansleven (bijvoorbeeld een opgefokt sfeer of agressieve uitsmijters). De meeste willen echter meer vrijheid / minder strenge regels. Gespreksdeelnemers ergeren zich aan fouilleeracties, security, boetes voor blowen op straat, sluitingstijden en het vergunningenbeleid. Prominente aanwezigheid van politie en security zou de sfeer verpesten. Door de sluitingstijden zou er op een te vroeg tijdstip weinig meer te doen zijn in het nachtleven en moeten sommige uitgaanders van buiten de stad buiten op de eerste ochtendtrein wachten. Het vergunningenbeleid draagt er volgens gespreksdeelnemers aan bij dat nieuwe uitgaansinitiatieven niet van de grond komen en dat clubs moeten sluiten vanwege overlast.

Prijzen

Veel gespreksdeelnemers vinden uitgaan te duur en zouden willen dat prijzen in het uitgaanscircuit omlaag gaan. Er wordt vaak voor feesten 20 euro entree gevraagd, maar 8 euro vinden de meeste een mooie prijs. Uitgaan in Rotterdam is volgens gespreksdeelnemers duurder dan in sommige andere delen van het land. Er is opgemerkt dat sommige uitgaanders vanwege te hoge prijzen thuis gaan "indrinken" (wat voor veel overlast kan zorgen).

Kleinschaligheid

Uit de gesprekken komt een behoefte aan meer kleinschaligheid in het uitgaanscircuit naar voren. Als voorbeelden van in Rotterdam ontbrekende kleinschalige uitgaansgelegenheden zijn genoemd "kleine danscafé's zoals in België", een karaokebar en een R&B of salsacub van het formaat Rotown. Er is verwezen naar Berlijn als een stad waar veel kleine en diverse uitgaansgelegenheden te vinden zijn. Er is opgemerkt dat de gemeente beter subsidie in

diverse kleine initiatieven kan steken dan in één groot project.

Locatie en bereikbaarheid

Volgens veel gespreksdeelnemers liggen uitgaansgelegenheden en –gebieden in Rotterdam te afgelegen en/of te ver uit elkaar. Dit wordt mede als een probleem ervaren omdat het openbaar vervoer rond middernacht stopt. Bovendien, zo is gezegd, kan het voor mensen die niet goed bekend zijn met Rotterdam lastig zijn om een uitgaansgebied te vinden. Er is gesteld dat routes tussen uitgaansgebieden onprettig zijn om doorheen te wandelen en er is gepleit voor café's in "dode hoeken". Er wordt een "rode draad" gemist die de uitgaansgebieden met elkaar verbindt. De uitstraling van de uitgaansgebieden zelf wordt in sommige gevallen als sfeerloos ervaren en er zouden te weinig terrassen zijn waarvan de omgeving het aanzien waard is. Ten slotte is gesteld dat het verplaatsen van uitgaansgelegenheden als Lantaarn/Venster en Cinerama naar de Kop van Zuid geen goed idee is omdat nieuwe locaties vaak geen sfeer en identiteit hebben, bestaande structuren in het uitgaansleven erdoor kapot gaan en Lantaren/Venster voor sommige uitgaanders dient als een natuurlijke verbinding tussen de uitgaansgebieden Nieuwe Binnenweg en West-Kruiskade.

Afstemming en publiciteit

Er is gepleit voor een overkoepelende organisatie die zorg draagt voor afstemming tussen uitgaansgelegenheden op het gebied van programmering (uitgaansgelegenheden zouden nu te veel dezelfde acts boeken) en betere publiciteit (sommige uitgaansgelegenheden zouden te onzichtbaar zijn).

Now & Wow

Een aantal (creatieve) gespreksdeelnemers mist "een club als Now&Wow". Volgens hen was Now&Wow exclusief, hip en massaal zonder agressief en opgefokt te zijn, en trok het een gemêleerd open-minded publiek met verschillende leefstijlen. De gespreksdeelnemers die Now&Wow ter sprake brachten waardeerden de aankleding (met kunst en acts, hoewel die laatste "eigenlijk niet zo veel voorstelden") en de locatie (een oud gebouw).

Bijlagen

BIJLAGE I: Begrippen en definities

Deze bijlage definieert een aantal in het rapport gebruikte begrippen.

Hoger opgeleiden

Personen met een afgeronde HBO of WO opleiding. Van respondenten die nu een opleiding volgen is alleen naar het niveau van de gevolgde opleiding gevraagd, niet naar het huidige opleidingsniveau. Aangenomen is dat alle respondenten die op dit moment een opleiding volgen, dus ook HBO en WO studenten, (nog) niet hoger opgeleid zijn. In tabellen waar onderscheid wordt gemaakt tussen hoger opgeleiden en niet hoger opgeleiden, vallen alle respondenten die nu een opleiding volgen dus onder de niet hoger opgeleiden.

Creatieven

Personen met een betaalde creatieve baan en personen die een creatieve opleiding volgen of afgerond hebben. Beroepen en opleidingen op de volgende terreinen zijn als creatief bestempeld:

- kunst (beeldende kunst, fotografie, dans, muziek, theater)
- cultuur (sociaal-cultureel)
- media en entertainment (radio, tv, kranten, tijdschriften, internet)
- schrijven/dichten, ontwerp, design, architectuur, gaming.

Westers

Personen van wie beide ouders in een westers land zijn geboren. Westerse landen zijn landen in Europa, Noord-Amerika en Oceanië, exclusief Turkije en inclusief Japan en Indonesië.

Niet-westers

Personen van wie minstens één van beide ouders in een niet-westers land is geboren. Niet-westerse landen zijn landen in Afrika, Azië en Latijns Amerika, inclusief Turkije en exclusief Japan en Indonesië.

Uitgaanders

Personen die wel eens een danceclub, disco, café, kroeg, grandcafé, muziekconcert of muziekfestival bezoeken, zoals weergegeven in tabel 2.4 in paragraaf 2.2. Het gaat hierbij naar schatting om 91 procent van de totale populatie (Rotterdamers van 16 tot en met 40 jaar).

Frequente uitgaanders

Personen die minstens één van de volgende categorieën uitgaansgelegenheden maandelijks of vaker bezoeken: danceclub, disco; café, kroeg, grandcafé; muziekconcert, muziekfestival. Hierbij gaat het naar schatting om 56 procent van de totale populatie (Rotterdamers van 16 tot en met 40 jaar).

BIJLAGE II: Vragenlijst

Deze vragenlijst is bedoeld voor inwoners van de gemeente Rotterdam, van 16 tot en met 40 jaar oud.

1) Woon je in de gemeente Rotterdam?

Ja

Nee

2) Wat is je geboortjaar?

Vrijtijdsbesteding

3) Wat zijn voor jou de drie belangrijkste activiteiten in het weekend? (maximaal drie antwoorden mogelijk)

Uitslapen/uitrusten

Werken of studeren

Televisie kijken

Sporten

Tijd doorbrengen met vrienden of familie

Lezen

Het huishouden doen

Hobby's beoefenen

Uitgaan

Winkelen

Vrijwilligerswerk doen

Een kerk of moskee bezoeken

Anders, namelijk....

4) Hoe vaak doe je de volgende activiteiten?

Attracties als kermissen, pretparken en dergelijke bezoeken

Bioscoop of filmhuis bezoeken

Danceclubs, disco's en dergelijke bezoeken

Dans- of toneelvoorstellingen bezoeken

Cafés, kroegen, grand cafés en dergelijke bezoeken

Musea bezoeken

Muziekconcerten of muziekfestivals bezoeken

Sportwedstrijden of sportevenementen bezoeken

Thuisfeesten met vrienden bezoeken of organiseren

Uit eten gaan

Winkelen voor het plezier / funshoppen

Respondenten kunnen per activiteit kiezen uit:

Nooit

Minder dan 1 keer per maand

1 tot 3 keer per maand

Minstens 4 keer per maand

Wie minstens één van de drie volgende activiteiten wel eens doet: vraag 5 overslaan.

- *Danceclubs, disco's en dergelijke bezoeken*
- *Cafés, kroegen, grand cafés en dergelijke bezoeken*
- *Muziekconcerten of muziekfestivals bezoeken*

5) Je hebt aangegeven dat je nooit naar danceclubs, disco's, kroegen, cafés, muziekconcerten of muziekfestivals gaat. Waarom niet? (Meer antwoorden mogelijk)

Ik houd er niet van

Ik heb er geen tijd voor

Ik vind het te duur

Ik vind het niet veilig

Ik ken niemand om dit mee te doen

Ik ken geen leuke disco's, kroegen, festivals en dergelijke

Andere reden, namelijk.....

Weet niet

Wie deze vraag heeft ingevuld: door naar vraag 14.

Uitgaansgelegenheden

6) Hieronder staan een aantal uitgaansgelegenheden in Rotterdam. klik bij iedere uitgaansgelegenheid het antwoord aan dat op jou van toepassing is.

Lijst met uitgaansgelegenheden per respondent in willekeurige volgorde.

Baja Beach Club

Baroeg

Bluessociëteit l'Esprit

Catwalk

Club The Revolution

Club Vie

Dado

De Player

Exit

Factory 010

Gay Palace

Grote Skihut

Hollywood Music Hall

Maassilo

Off Corso

Outland

Rotown

Thalia Lounge

Urban Culture Podium (Nieuwe Oogst)

Vibes

WATT

WORM

Respondenten kunnen per uitgaansgelegenheid kiezen uit:

Ken ik niet

Ken ik wel, maar bezoek ik nooit

Ken ik wel, bezoek ik nooit en wil ik ook absoluut niet heen

Bezoek ik minder vaak dan 1 keer per 2 maanden

Bezoek ik 1 keer per 2 maanden

Bezoek ik 1-3 keer per maand

Bezoek ik minstens 4 keer per maand

7) Voordat je de volgende uitgaansgelegenheden bezoekt, ga je dan eerst na wat er op het programma staat?

Lijst van alle uitgaansgelegenheden van vraag 6 waar men wel eens komt (dus waar men bij vraag 6 één van de laatste vier antwoordcategorieën heeft gekozen).

Respondenten kunnen per uitgaansgelegenheid kiezen uit:

Altijd

Meestal wel

Meestal niet

Nooit

8) Bezoek je wel eens Rotterdamse uitgaansgelegenheden die nog niet genoemd zijn?

Ja, minstens 4 keer per maand

Ja, 1-3 keer per maand

Ja, 1 keer per 2 maanden

Ja, minder vaak dan 1 keer per 2 maanden

Nee

Bij 'nee', door naar vraag 10.

9) Welke uitgaansgelegenheden zijn dat? (INVULVAK)

10) Ga je in Rotterdam wel eens naar 'underground' feesten, zoals krakersfeesten, illegale houseparties en dergelijke?

Ja, minstens 4 keer per maand

Ja, 1-3 keer per maand

Ja, 1 keer per 2 maanden

Ja, minder vaak dan 1 keer per 2 maanden

Nee

11) Ga je wel eens naar uitgaansgelegenheden of 'underground' feesten buiten Rotterdam?

Uitgaansgelegenheden

'Underground' feesten

Ja, minstens 4 keer per maand

Ja, 1-3 keer per maand

Ja, 1 keer per 2 maanden

Ja, minder vaak dan 1 keer per 2 maanden

Nee

12) Als je buiten Rotterdam naar uitgaansgelegenheden of 'underground' feesten gaat, waar ga je dan meestal naartoe? (Maximaal drie antwoorden mogelijk)

Amsterdam

Breda

Delft

Den Haag

Dordrecht

Gouda

Leiden

Utrecht

Anders, namelijk....

13) Waarom ga je naar uitgaansgelegenheden of 'underground' feesten *buiten Rotterdam*?
(Meer antwoorden mogelijk)

Voor de afwisseling

Omdat ik niet vaak in Rotterdam ben

Omdat er soms buiten Rotterdam een dj, feest of concert is waar ik naartoe wil

Omdat de mensen met wie ik uitga naar uitgaansgelegenheden of feesten buiten Rotterdam willen

Omdat er te weinig leuke uitgaansgelegenheden of feesten in Rotterdam zijn

Omdat er buiten Rotterdam leukere uitgaansgelegenheden of feesten zijn

Omdat ik uitgaan in Rotterdam te onveilig vind

Andere reden, namelijk....

Weet niet

Persoonskenmerken

14) Volg je op dit moment een opleiding?

Ja

Nee

Bij 'nee', door naar vraag 16.

15) Wat is het niveau van deze opleiding?

Lager onderwijs (basisschool, speciaal basisonderwijs)

Lager beroepsonderwijs, praktijkonderwijs

MAVO, VBO, VMBO

MBO niveau 1

MULO, MMS

MBO niveau 2 of hoger, overig middelbaar beroepsonderwijs

HAVO

HBS, VWO, lyceum, atheneum, gymnasium

HBO

Wetenschappelijk onderwijs

Anders, namelijk.....

Als men vraag 15 invult, door naar vraag 17.

16) Wat is je hoogst voltooide opleiding?

Geen onderwijs

Lager onderwijs (basisschool, speciaal basisonderwijs)

Lager beroepsonderwijs, praktijkonderwijs

MAVO, VBO, VMBO

MBO niveau 1

MULO, MMS

MBO niveau 2 of hoger, overig middelbaar beroepsonderwijs

HAVO

HBS, VWO, lyceum, atheneum, gymnasium

HBO

Wetenschappelijk onderwijs

Anders, namelijk.....

17) Verricht je betaald werk?

Ja

Nee

Als men geen betaald werk heeft, geen opleiding volgt en geen onderwijs heeft afgerond, door naar vraag 21.

Hieronder wordt gesproken over creatieve beroepen en opleidingen. Hiermee bedoelen we beroepen en opleidingen op het gebied van:

- kunst (beeldende kunst, fotografie, dans, muziek, theater)
- cultuur (sociaal-cultureel)
- media en entertainment (radio, tv, kranten, tijdschriften, internet)
- schrijven/dichten, ontwerp, design, architectuur, gaming

Vraag 18 weglaten als iemand geen betaald werk verricht.

18) Heb je een creatief beroep dat valt onder bovengenoemde categorieën?

Ja

Nee

Vraag 19 weglaten als iemand geen opleiding volgt.

19) Volg je een creatieve opleiding die valt onder bovengenoemde categorieën?

Ja

Nee

Vraag 20 weglaten als iemand geen opleiding heeft afgerond.

20) Heb je een creatieve opleiding afgerond die valt onder bovengenoemde categorieën?

Ja

Nee

21) Ben je een man of een vrouw?

Man

Vrouw

22) In welk land ben je geboren? En je vader? En je moeder?

Jijzelf Je vader Je moeder

Nederland

Turkije

Marokko

Ned. Antillen en Aruba

Suriname

Kaapverdië

Ander land, namelijk....

Wil niet zeggen

Onbekend

Vervolgonderzoek

In de tweede helft van augustus organiseert de gemeente Rotterdam drie groepsgesprekken over uitgaan in Rotterdam. De gemeente wil graag weten of je aan één van deze groepsgesprekken wilt deelnemen. In de groepsgesprekken wil de gemeente meer te weten komen over:

- wat Rotterdammers van verschillende uitgaansgelegenheden in Rotterdam vinden
- welke mensen er wel of juist niet in deze uitgaansgelegenheden komen
- wat sterke en zwakke punten zijn van het Rotterdamse uitgaansleven.

De groepsgesprekken vinden plaats op een nader te bepalen locatie in het centrum van Rotterdam. Deelnemers ontvangen als dank een cadeaubon ter waarde van € 25,-.

Zou je mee willen doen aan één van deze groepsgesprekken?

Ja

Nee → einde vragenlijst

Vul hieronder je gegevens in, zodat wij je nader kunnen informeren over de groepsgesprekken.

Naam:

Adres:

Postcode:

Telefoonnummer:

Dit is het einde van de vragenlijst. Hartelijk dank voor je medewerking!